

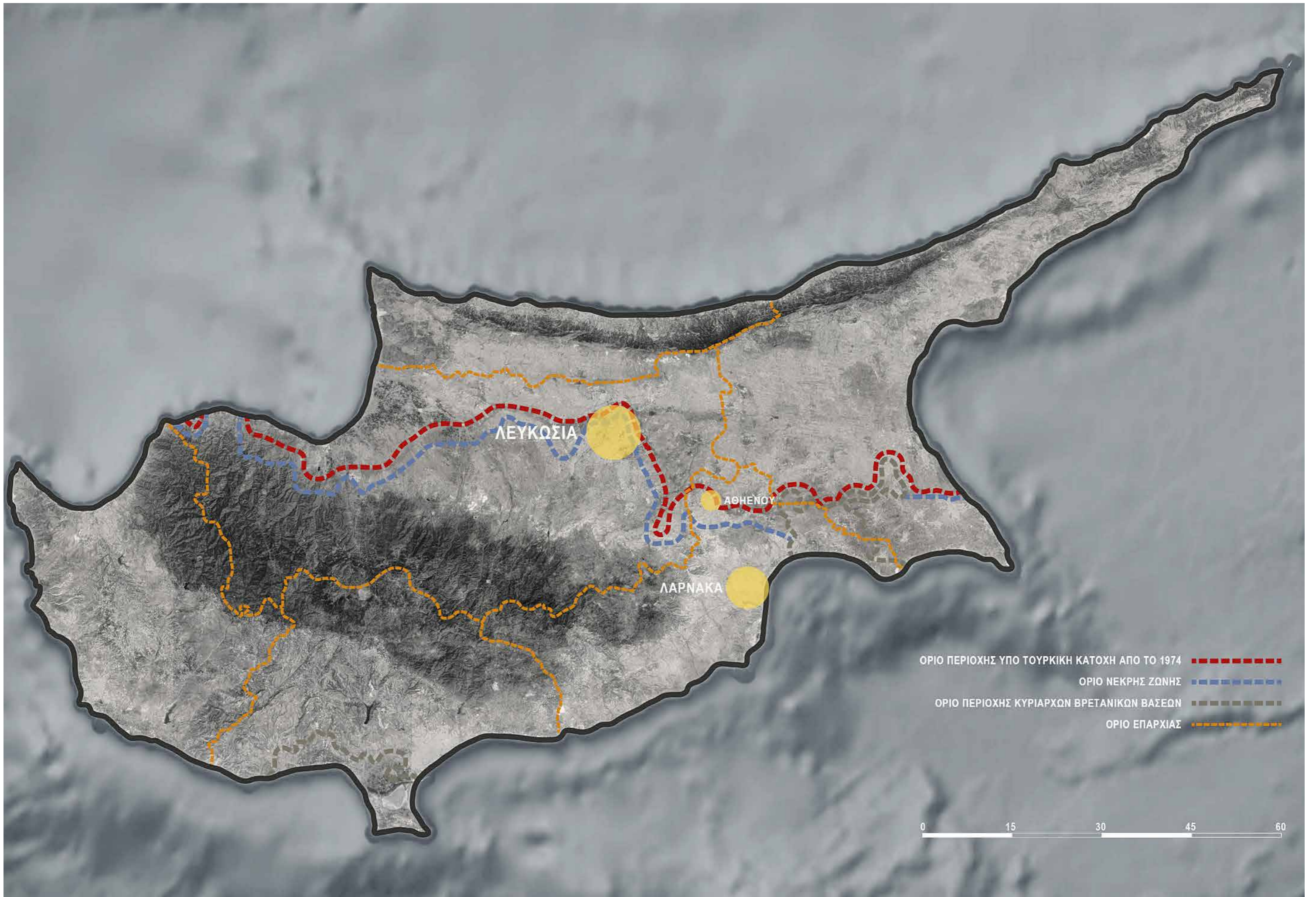
ΚΕΝΤΡΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΟΥ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ_ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2014

ΕΜΠ_ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ_ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ
ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ_ΕΛΕΝΗ ΜΑΝΤΖΙΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	1.1 Αθηνών_Γενικές αναφορές	σ. 5
	1.2 Αθηνών_Ξεχωρίζουν	σ. 6
	1.3 Αθηνών_Ανάπτυξη και δομή του οικισμού	σ. 7
	1.4 Τοπικό Σχέδιο Αθηνών	σ. 11
2. ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ	2.1 Όραμα	σ. 12
	2.2 Στόχος_Λειτουργικό πρόγραμμα	σ. 13
	2.3 Επιλογή_Ανάλυση περιοχής επέμβασης	σ. 15
	2.4 Συνθετική διερεύνηση	σ. 17
	Αφετηριακά συνθετικά θέματα_ζητούμενα	σ. 17
	Η κεντρική ιδέα και η συγκρότησή της σε πρόταση	σ. 19
	Βασικές συνθετικές κινήσεις της πρότασης	σ. 21
	2.5 Τεκμηρίωση πρότασης	σ. 22
	2.6 Θεματικές ενότητες	σ. 30
	1_Δυτική 'πτέρυγα'_Αγορά	σ. 30
	2_Αυλή_Βοτανικοί κήποι	σ. 31
	3_Ανατολική 'πτέρυγα'_Μουσείο Αγροτικής Κληρονομιάς	σ. 32
	4_Ανατολική 'πτέρυγα'_Μονάδες παραγωγής	σ. 33
	5_Αμφιθέατρο	σ. 36
	6_Πορείες στο επίπεδο του ορόφου	σ. 37

1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

1.1 ΑΘΗΕΝΟΥ_ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Θέση στη περιφέρεια

Η κωμόπολη της Αθηνού βρίσκεται στις νότιες παρυφές της πεδιάδας της Μεσαορίας, στο μέσο περίπου της απόστασης μεταξύ Λευκωσίας και Λάρνακας. Διατηρεί εξίσου στενές σχέσεις και με τις δύο σημαντικές πόλεις της Κύπρου. Περιβάλλεται από αριθμό άλλων οικισμών που βρίσκονται υπό κατοχή, ή ερειπωμένοι, ή σε κατάσταση υπανάπτυξης.

Ιστορικές αναφορές

Η περιοχή της Αθηνού κατοικείται από τους αρχαίους χρόνους, κάτι που αποδεικνύεται από την ύπαρξη σημαντικών αρχαιολογικών ευρημάτων, καταλοίπων των Γόλγων, ενός από τα έξι αρχαία βασίλεια της Κύπρου.

Από τις αρχές του 20ου αιώνα η Αθηνού αναπτύχθηκε σημαντικά και αποτέλεσε μια από τις σημαντικότερες αγροτικές κοινότητες.

Η τουρκική εισβολή του 1974 κλόνισε για ένα μικρό διάστημα την πορεία ανάπτυξης του οικισμού, ωστόσο σύντομα ο τοπικός πληθυσμός επέστρεψε και η κοινότητα έκτοτε αναπτύσσεται με σταθερούς ρυθμούς, κάτι που δεν συναντάται σε άλλες περιοχές που επηρεάζονται από την ύπαρξη της Νεκρής ζώνης.

Πληθυσμός

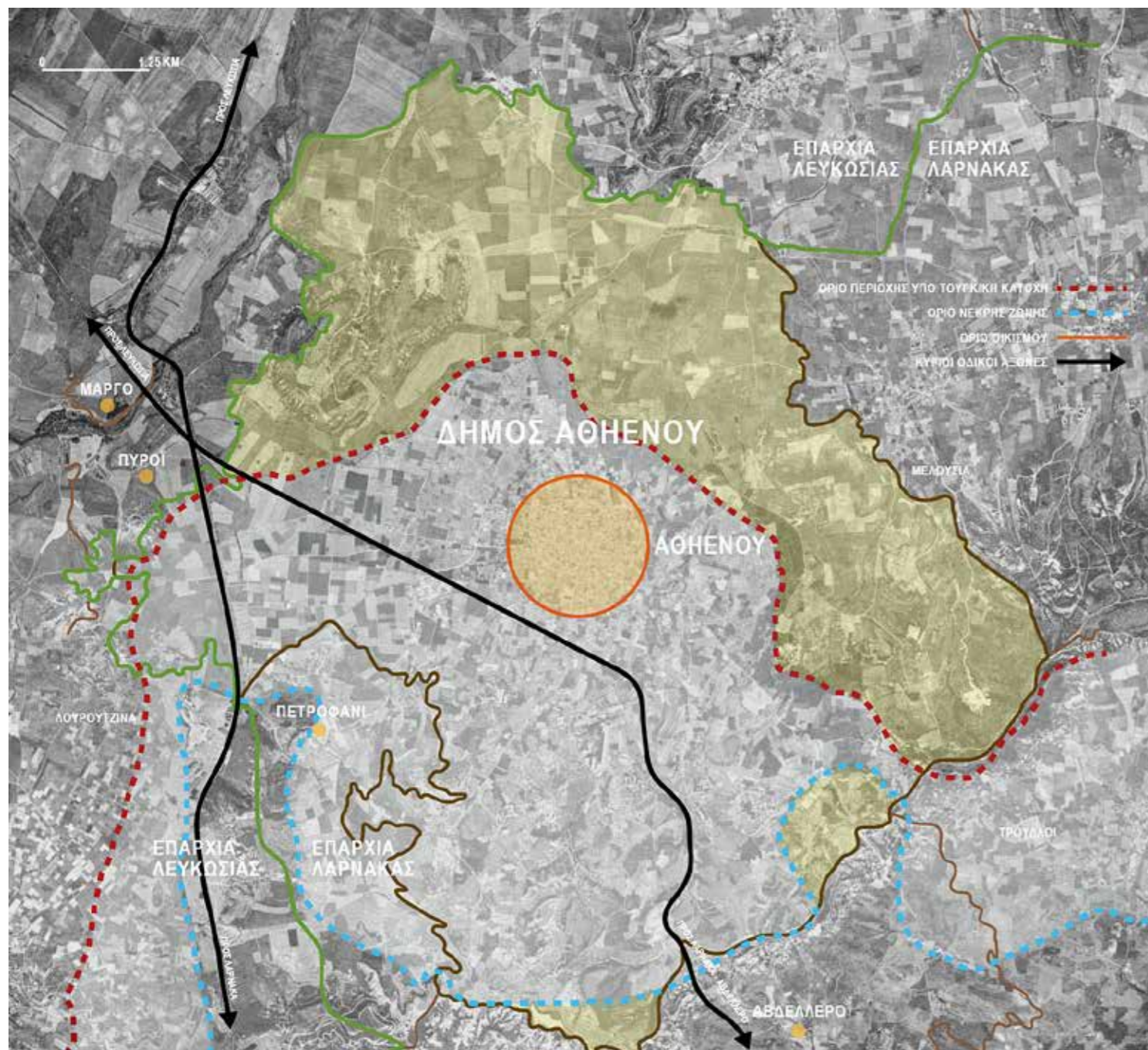
Η Αθηνού σήμερα απαριθμεί περισσότερους από 5000 κατοίκους. Σημαντική διαπίστωση αποτελεί το ότι η εισβολή του 1974 δεν φαίνεται να είχε παρά μόνο πρόσκαιρες επιπτώσεις (όπως φαίνεται στο διάγραμμα δεξιά). Ο προβλεπόμενος πληθυσμός, με βάση τα στοιχεία του Τοπικού Σχεδίου Αθηνού 2011, για το έτος 2020 αναμένεται να ανέλθει στα 5.860 άτομα.

Απασχόληση

Υπολογίζεται ότι το 50% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού απασχολείται στη περιοχή του δήμου, κυρίως στους τομείς της γεωργίας, της κτηνοτροφίας και της βιοτεχνίας, ενώ το υπόλοιπο 50% ισοκατανέμεται στις αστικές περιοχές της Λάρνακας και της Λευκωσίας.

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ
ΑΠΟΓΡΑΦΗ 1982	3570	
ΑΠΟΓΡΑΦΗ 1992	3870	+8,4%
ΑΠΟΓΡΑΦΗ 2001	5180	+33,8%
ΕΚΤΙΜΗΣΗ 2008	6526	+26%
ΕΚΤΙΜΗΣΗ 2015	8222	+26%

1.2 ΑΘΗΝΟΥ_ΞΕΧΩΡΙΖΟΥΝ

Γειτνίαση με Νεκρή ζώνη

Η Αθηνού είναι ίσως η περιοχή που επηρεάζεται από την ύπαρξη της νεκρής ζώνης περισσότερο από κάθε άλλη περιοχή της ελεύθερης Κύπρου, καθώς το μισό περίπου της έκτασης βρίσκεται υπό κατοχή. Οι επιπτώσεις της τουρκικής εισβολής έχουν επηρεάσει ποικιλοτρόπως την ανάπτυξη της κοινότητας, η οποία αποτελούσε σταυροδρόμι μεταξύ Λευκωσίας Λάρνακας και Αμμοχώστου. Τώρα ουσιαστικά βρίσκεται απομονωμένη, με τα κατεχόμενα να την περιβάλλουν και μόνη διέξοδο προς το νότο.

Αγροτική παράδοση_σύγχρονη βιωσιμότητα

Αναφερθήκαμε και νωρίτερα στην σημαντική αγροτική παράδοση της Αθηνού. Αποτελέσει και αποτελεί μια από τις σημαντικότερες αγροτικές κοινότητες της Κύπρου. Πριν από το 1974 η Αθηνού είχε την μεγαλύτερη παραγωγή σιτηρών παγκυπρίως. Οι αθηνίτες αγρότες, εκτός από τα ιδιόκτητα χωράφια, καλλιεργούσαν με ενοίκιο μεγάλες εκτάσεις γης ακόμη και σε απομακρυσμένα μέρη της Κύπρου. Αυτό συνεχίστηκε σε ακόμη μεγαλύτερο βαθμό μετά την τουρκική εισβολή.

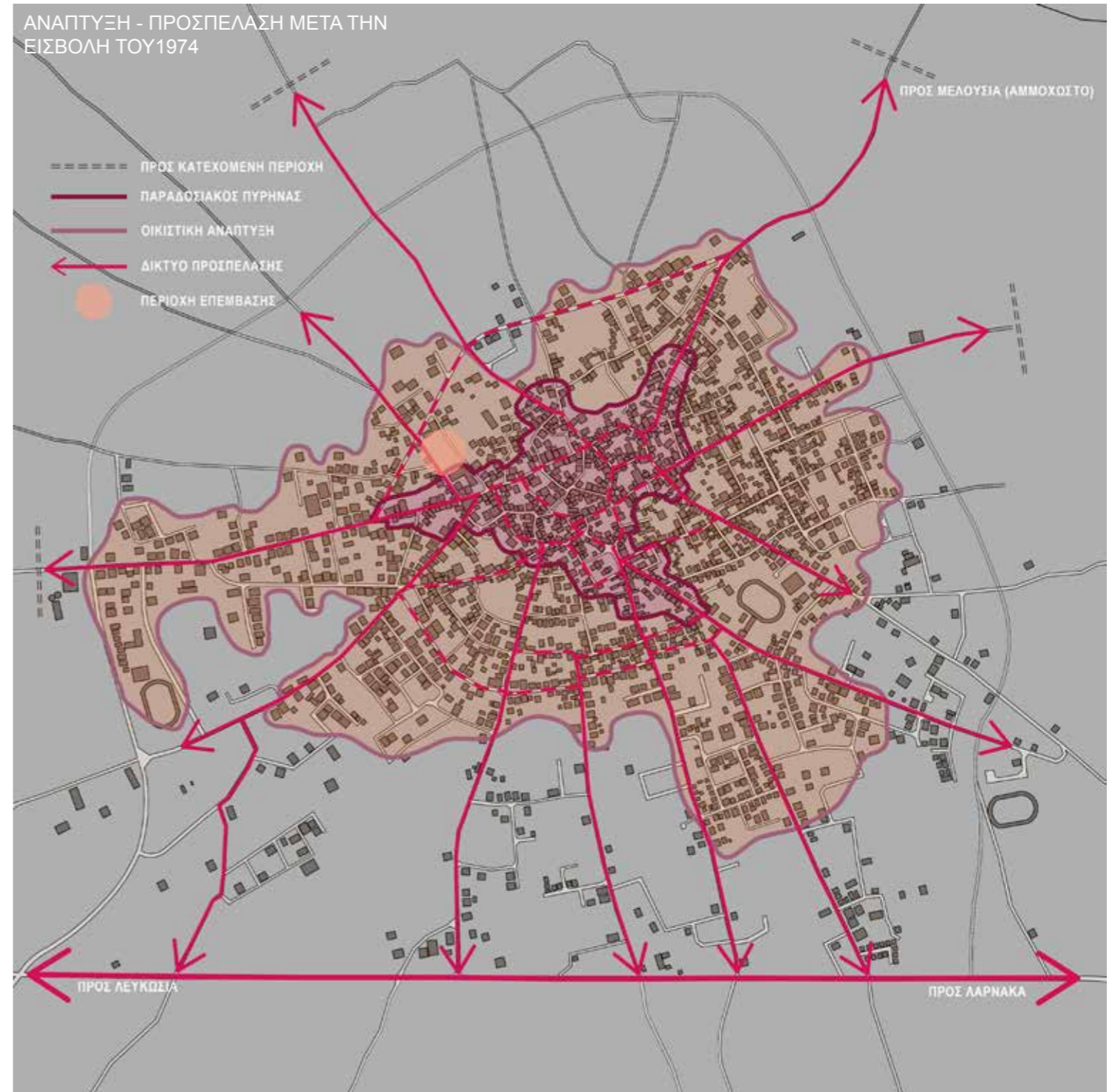
Σήμερα, η σφαίρα επιρροής της, όσον αφορά τις γεωργικές καλλιέργειες σιτηρών και τη διάθεση κτηνοτροφικών προϊόντων, καλύπτει το σύνολο σχεδόν της ελεύθερης Κύπρου. Υπολογίζεται σήμερα ότι παράγει το 10% της παγκύπριας παραγωγής σιτηρών και το 45% της παγκύπριας κτηνοτροφίας. Τα δεδομένα αυτά εξηγούν την ανθεκτικότητα της κοινότητας στις δυσχερείς συνθήκες που αντιμετωπίζει μετά τα γεγονότα του 1974, και πάνω σε αυτά θεμελιώνεται η δυναμική και οι αναπτυξιακές προοπτικές της περιοχής.

1.3 ΑΘΗΝΟΥ_ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ

Προσπέλαση_ανάπτυξη οικισμού

Το οδικό δίκτυο της Αθήνου έχει υποστεί σε δραματικό βαθμό τις συνέπειες της ύπαρξης της νεκρής ζώνης. Μέχρι το 1974 το περιφερειακό δίκτυο της Αθήνου ήταν ακτινωτό και συνέδεε τον οικισμό με όλες τις γειτονικές κοινότητες της Μεσσαρίας και τα αστικά κέντρα της Λευκωσίας, της Αμμοχώστου και της Λάρνακας. Από το 1974 όλες οι συνδέσεις με τη Λευκωσία και τη Μεσσαρία έχουν μεταβληθεί σε αδιέξοδα. Έτσι, η Αθήνου που είχε ένα ρόλο κόμβου μείζονος σημασίας, τώρα λειτουργεί ουσιαστικά σαν τέρμα διαδρομών.

Η επίδραση της νεκρής ζώνης είναι εμφανής και στην ανάπτυξη του οικισμού. Η ομαλή και ορθολογική ακτινωτή ανάπτυξη που υπήρχε πριν την τουρκική εισβολή διακόπηκε, και τη θέση της πήρε μια μονόπλευρη ανάπτυξη προς το νότο και το νέο οδικό άξονα που συνδέει τη Λευκωσία με τη Λάρνακα. Έτσι, οι σημερινοί κύριοι δρόμοι εισόδου στον οικισμό είναι όλοι από το νότο (όπως φαίνεται στον χάρτη κάτω δεξιά) και δεν έχουν άμεση σχέση με τον τρόπο οργάνωσής του. Συνέπειες αυτής της ανάπτυξης, η υποβάθμιση των ΒΑ περιοχών του οικισμού κατα πρώτο λόγο, και κατά δεύτερο λόγο η υποβάθμιση του ρόλου του παραδοσιακού πυρήνα ως κέντρο του οικισμού.

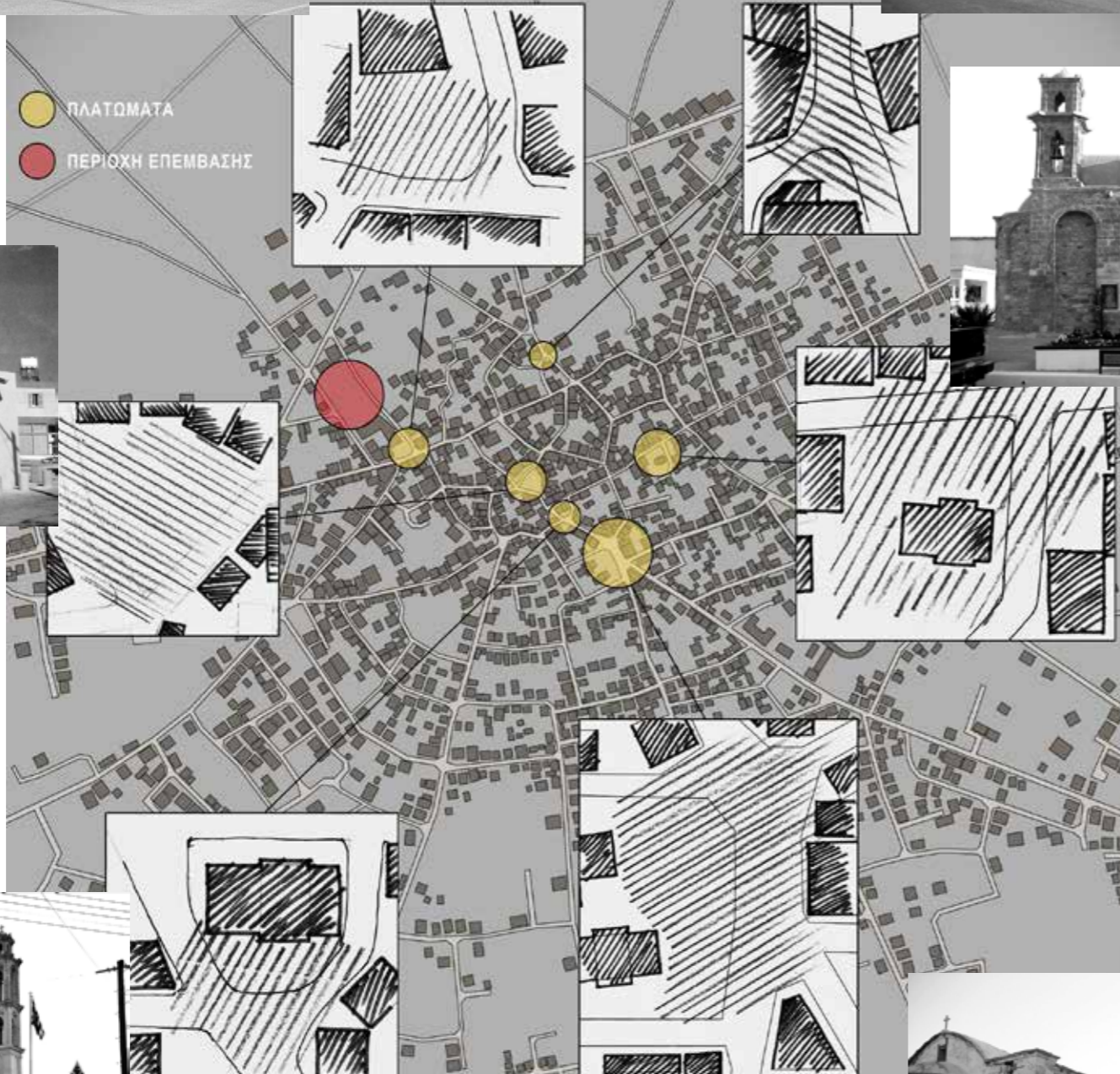

Πλατεία Δημαρχείου

Πλατεία Βρύσης

Πλατεία Συνεργατικής

Πλατεία Αγ. Φωκά Αγοράς

Πλατεία Αγ. Γεωργίου

Πλατεία Εκκλησιών

Δημόσιος χώρος_δομημένο περιβάλλον

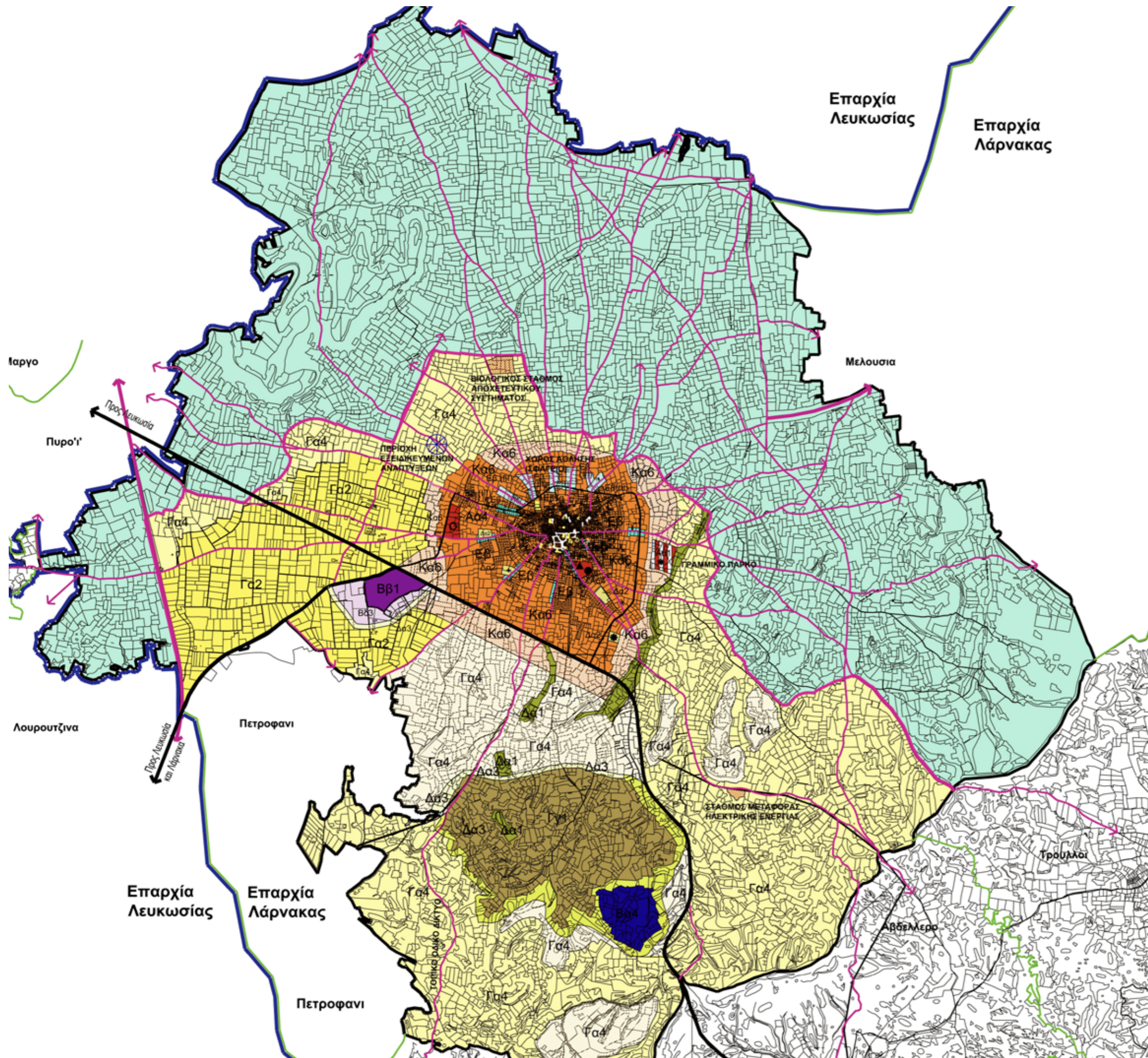
Έγινε λόγος νωρίτερα για την ύπαρξη δύο διαφορετικών αναπτύξεων στον οικισμό, με καθοριστικό παράγοντα την εισβολή του 1974. Η διαφοροποίηση αυτή είναι εμφανέστατη στη διαμόρφωση του δημόσιου χώρου και του δομημένου περιβάλλοντος. Η περιοχή του παραδοσιακού πυρήνα διατηρεί τον αυθεντικό της χαρακτήρα, ενώ οι νέες αναπτύξεις προς το νότο παίρνουν ένα χαρακτήρα 'προαστιακής' ελεύθερης οικιστικής ανάπτυξης.

Ο δημόσιος χώρος της παραδοσιακής περιοχής της Αθηνών, παρότι πρόκειται για κατ' ουσίαν αγροτικό οικισμό, υιοθετεί περισσότερο χαρακτηριστικά αστικών προτύπων ανάπτυξης. Ο ενδιαμέσος χώρος μεταξύ ιδιωτικού και δημόσιου επηρεάζει τη διαμόρφωση και των δύο (π.χ εσοχές στον όγκο των οικοδομών, μπαλκόνια πάνω από το δρόμο, στέγαστρα πάνω από τις εισόδους, κ.ο.κ.). Ως αποτέλεσμα αυτών των ιδιομορφιών, ο δρόμος αποκτά αστικό χαρακτήρα και αποδίδεται ιδιαίτερη έμφαση στις διασταυρώσεις. Οι κόμβοι μεταβάλλονται σε ουσιώδη στοιχεία αναγνωσιμότητας του χώρου. Λόγω της μεγάλης έκτασης του οικισμού, έχουν αναπτυχθεί περισσότερα του ενός επίκεντρα - πλατώματα (βλέπε χάρτη). Αξίζει να σημειωθεί ότι η σημασία του δημόσιου χώρου διαφοροποιείται εποχιακά ανάλογα με τις δημόσιες εκδηλώσεις που διαδραματίζονται σε αυτόν.

Λήψεις από τον παραδοσιακό πυρήνα του οικισμού.
Στενά δρομάκια, συνεχής δόμηση, είσοδοι πάνω στο δρόμο, χαρακτηριστικά στοιχεία αστικής ανάπτυξης.

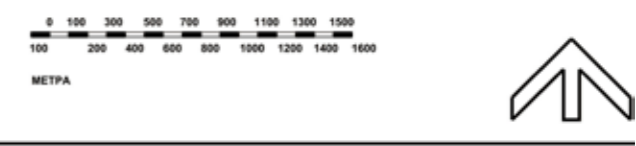

Οι σημερινοί κύριοι δρόμοι εισόδου στον οικισμό, στις νότιες παρυφές της Αθηνών, από και προς την κεντρική οδική αρτηρία Λάρνακας - Λευκωσίας.
Η διαφοροποίηση των νέων αναπτύξεων σε σχέση με τον παραδοσιακό πυρήνα του οικισμού είναι εμφανής.

- ΟΡΙΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ
- ΟΡΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
- ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ
- ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΟΡΙΑ ΕΠΑΡΧΙΩΝ
- ΟΡΙΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΙΔΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ
- ΔΡΟΜΟΙ ΠΡΩΤΑΡΧΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ
- ΒΑΣΙΚΟ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
- ΤΟΠΙΚΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
- ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
- ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ
- ΑΞΟΝΑΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ II
- ΑΞΟΝΑΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ III
- ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Β
- ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΖΩΝΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Β
- ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΗ ΖΩΝΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Β
- ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟ)
- ΓΥΜΝΑΣΙΟ (ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟ / ΥΠΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ)
- ΠΡΟΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ)
- ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ / ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
- ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗ ΖΩΝΗ
- ΑΠΟΜΟΝΩΤΙΚΗ ΛΟΡΙΔΑ
- ΛΟΡΙΔΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
- ΥΠΑΙΘΡΟΣ - ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΚΤΟΣ ΟΡΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
- ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΝΑΔΑΣΜΟΥ
- ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
- ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΧΩΡΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΥ / ΠΑΡΚΑ
- ΜΙΚΡΕΣ ΠΛΑΤΕΙΕΣ ΣΤΟΝ ΠΥΡΗΝΑ
- ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
- ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΟ ΤΟΠΙΚΟ
- ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΑ
- ΧΩΡΟΙ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

Γα : ΠΕΡΙΟΧΗ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΠΥΡΗΝΩΝ (ΣΥΝΕΧΟΥΣ ΔΟΜΗΣΗΣ)
 Κα : ΖΩΝΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ
 Εβ : ΖΩΝΗ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ
 Βα : ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΖΩΝΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Β
 Ββ : ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Β
 Βδ : ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΗ ΖΩΝΗ - ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Β
 Γα : ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ / ΥΠΑΙΘΡΟΣ
 Γγ : ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗ ΖΩΝΗ
 Δα : ΖΩΝΕΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ (ΧΩΡΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΥ, ΠΑΡΚΑ, ΑΘΛΟΠΑΙΣΕΩΣ, ΔΑΣΚΗ ΓΗ, ΛΟΡΙΔΕΣ ΑΠΟΜΟΝΩΣΗΣ, ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΙΣΟΜΟΡΦΙΩΝ, Κ.Ο.Κ.)
 Αε : ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ (ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ, ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ, ΣΤΑΘΙΑ, Κ.Ο.Κ.)

ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΗΣΕΩΣ

ΤΟΠΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΘΗΝΟΥ

Εισηγήσεις / Αιτήματα

1.4 ΤΟΠΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΘΗΝΟΥ

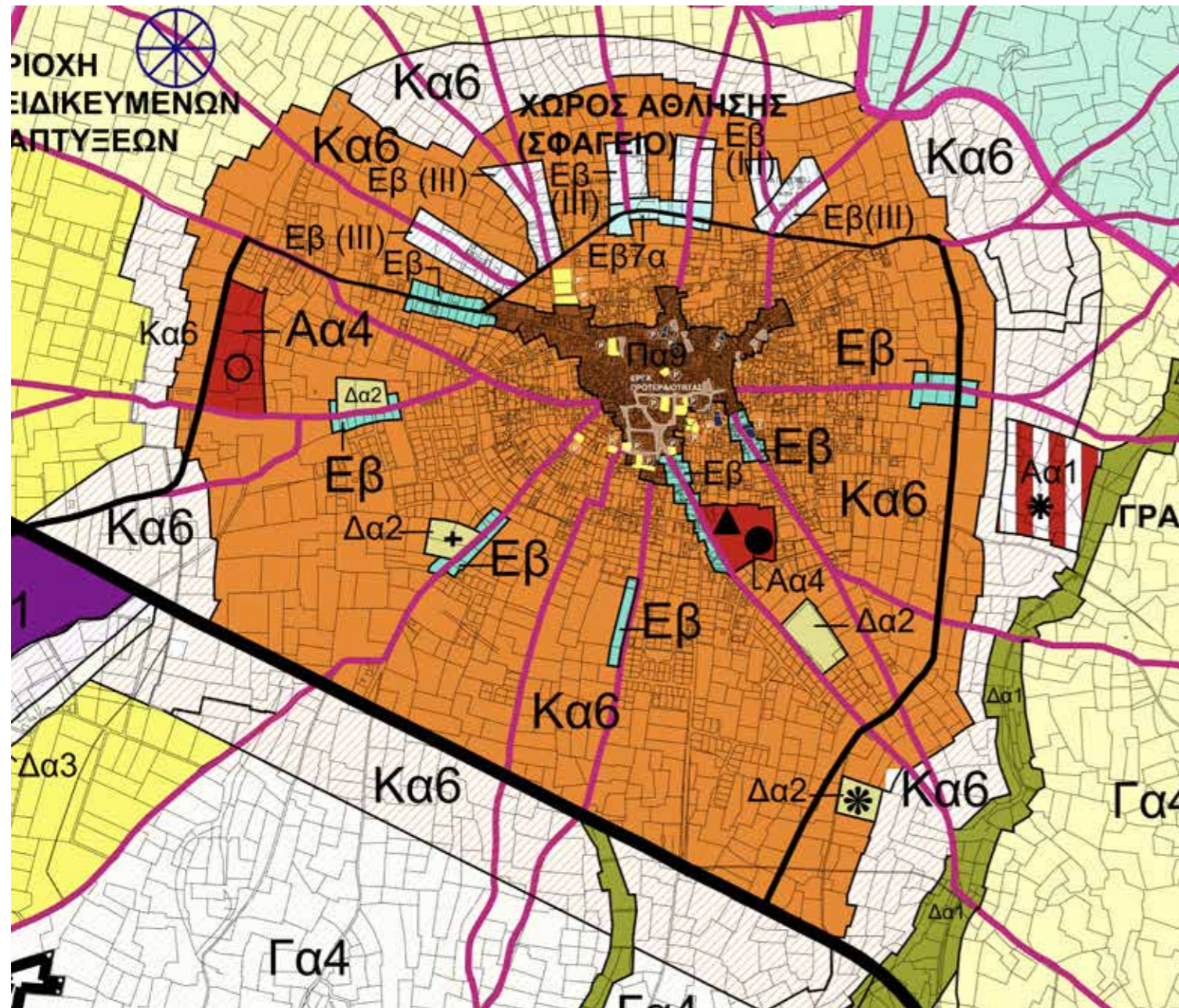
Το Τοπικό Σχέδιο Αθηνών δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά το 2001. Η ανάγκη για εκπόνηση του σχεδίου προέκυψε από τη γενική αναγνώριση της σημασίας που απέκτησε η Αθήνα, και λόγω των ειδικών συνθηκών που αντιμετωπίζει, ως ο μεγαλύτερος οικισμός της κυπριακής υπαίθρου που επηρεάζεται σε τόσο σημαντικό βαθμό από την ύπαρξη της Νεκρής Ζώνης.

Στη προσπάθειά μας να εντάξουμε τη μελέτη μας, και να εναρμονίσουμε το όραμα και τους στόχους της με αυτούς των κατοίκων του τόπου, θα αναφερθούμε συνοπτικά σε κάποιους βασικούς άξονες πάνω στους οποίους κινείται το ΤΣΑ.

Βασικοί στόχοι

• **Ανάπτυξη στο σύνολο της Ελεύθερης περιοχής και προοπτική επανένωσης. Ενθάρρυνση ΒΑ αναπτύξεων. Περιοχές – Ζώνες Αναζωογόνησης.**

Στόχος είναι οι περιοχές προς τη νεκρή ζώνη, οι οποίες διανύουν μια περίοδο ύφεσης, να ενισχυθούν, να αναζωογονηθούν, και να υπάρξει έτσι και η προοπτική επανένωσης.

ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΗΣΕΩΣ
ΤΟΠΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΘΗΝΟΥ
Εισηγήσεις / Αιτήματα

• **Αναβάθμιση παραδοσιακού πυρήνα.** Η περιοχή του παραδοσιακού κέντρου χαρακτηρίζεται ως 'περιοχή ειδικού χαρακτήρα', η οποία θα πρέπει να προστατευθεί, να προβληθεί και να αναβαθμιστεί ο ρόλος της.

• **'η διατήρηση και προβολή της αξιόλογης παραδοσιακής φυσιογνωμίας και της εντελώς ιδιαίτερης ταυτότητας της Αθηνών, που πηγάζουν από το ιστορικό και πρόσφατο παρελθόν, ως της δυναμικότερης αγροτικής κοινότητας της Μεσαορίας'.** (Απόσπασμα από τους βασικούς στόχους του σχεδίου)

Επιμέρους επιδιώξεις

• **Πολιτιστική υποδομή.**

Βλέπουμε στο αντίστοιχο παράρτημα του σχεδίου την πρόθεση του δήμου να δημιουργήσει ένα 'Τοπικό εκθετήριο προϊόντων' και ένα Αμφιθέατρο, και οι δυο χρήσεις στη βόρεια περιοχή.

• **Οργανωμένος ελεύθερος χώρος.**

Μια ακόμα παρατήρηση του δήμου και των κατοίκων αποτελεί η έλλειψη οργανωμένου ελεύθερου χώρου, που να μπορεί να φιλοξενεί υπαίθριες εκδηλώσεις.

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΤΟΠΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ 2011 - 2015

Στη Τροποποιημένη Τοπική Σύμβαση Αθηνών... (text continues with details of the plan update)

Πολιτιστική Υποδομή

1. Καθορισμός χώρου για δημιουργία Τοπικού Εκθετηρίου Προϊόντων στη βόρεια περιοχή. Εγκρίθηκαν δύο περιοχές εξειδικευμένων αναπτύξεων που περιλαμβάνουν και το αίτημα του Δήμου.
2. Καθορισμός χώρου για δημιουργία αμφιθέατρου στη βόρεια περιοχή. Εγκρίθηκε όπως και το προηγούμενο.

Αριστερά: Με γαλάζιο τονισμό βλέπουμε τους 'άξονες δραστηριότητας'. Παρατηρούμε πως πρόκειται κυρίως για τους άξονες που κατευθύνονται βόρεια και ανατολικά, προς τις περιοχές που γειτνιάζουν με τη νεκρή ζώνη και βρίσκονται σε ύφεση. Γίνεται εμφανής η προσπάθεια αναζωογόνησης των περιοχών αυτών. Με καφέ σκούρο τονίζεται η 'περιοχή ειδικού χαρακτήρα', η περιοχή δηλαδή του παραδοσιακού πυρήνα του οικισμού.

2. ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

2.1 ΟΡΑΜΑ_ΓΗ - ΑΝΘΡΩΠΟΣ

“Η διατήρηση και προβολή της αξιόλογης παραδοσιακής φυσιογνωμίας, και της εντελώς ιδιαίτερης ταυτότητας της Αθηνού, που πηγάζουν από το ιστορικό και πρόσφατο παρελθόν, ως της δυναμικότερης αγροτικής κοινότητας της Μεσαορίας.”
Από τους “Γενικότερους σκοπούς της Γενικής Στρατηγικής Ανάπτυξης” του ΤΣΑ 2011.

Μια αγροτική παράδοση που γυρίζει πίσω 3000 χρόνια, μια αγροτική παράδοση που την ανέδειξε ως μια από τις δυναμικότερες κοινότητες της Κύπρου. Μια αγροτική παράδοση που την διέσωσε από την παρακμή του 1974 και ύστερα, μια αγροτική παράδοση που την αναδεικνύει και σήμερα μέσω των ξακουστών προϊόντων της.

ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗ ΓΗ - “ΨΩΜΙ” ΑΠΟ ΤΗ ΓΗ

ΧΤΙΣΙΜΟ - ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΠΛΑΣΜΕΝΗ ΜΕ ΤΗ ΓΗ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΓΗ

ΑΝΑΠΤΥΞΗ - ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

Γνωρίζοντας την Αθηνού, την μακρά ιστορία της, τη σημερινή κατάσταση με τις ιδιαιτερότητές της, ξεχωρίσαμε ως ισχυρότερο και δυναμικότερο στοιχείο που τη χαρακτηρίζει την αγροτική της παράδοση.

Όπως συναντούμε στην ευρύτερη περιοχή της ανατολικής μεσογείου, έτσι και εδώ βλέπουμε ένα πολύ ισχυρό δεσμό του ανθρώπου με τη γη. Σε κάθε έκφανση της ζωής του, στην εργασία, στην κοινωνική ζωή, στην αρχιτεκτονική, καθώς και στην ως τις μέρες μας

ανάπτυξη και βιωσιμότητα της κοινωνίας και της οικονομίας.

Αυτός ο δεσμός, αυτή η δυναμική σχέση του ανθρώπου με τη γη και η ανάδειξή της θα αποτελέσει το όραμα της μελέτης αυτής. Αυτή τη σχέση θα είναι η βάση της πρότασής μας, αυτή η σχέση θα καθορίσει τις επιλογές μας.

Θα μας απασχολήσει λοιπόν η παραγωγική διαδικασία, που αποτελεί σε μεγάλο βαθμό την ‘αλυσίδα που δένει’ τους δυο αυτούς πόλους, τη γη με τον άνθρωπο.

2.2 ΣΤΟΧΟΣ_ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Σε προηγούμενη αναφορά μας στο ΤΣΑ είδαμε την πρόθεση του δήμου να δημιουργήσει ένα 'Τοπικό Εκθετήριο Προϊόντων'. Σε αυτή τη κατεύθυνση, διευρύνοντας την ιδέα της πρόθεσης αυτής, προτείνουμε τη δημιουργία του 'Κέντρου Αγροτικής Κληρονομιάς της Αθηνού'.

Ο χαρακτήρας του πολυχώρου αυτού θα είναι κατά πρώτο λόγο πολιτιστικός και εκπαιδευτικός, καθώς σκοπός του είναι η διάθεση και μετάδοση στον επισκέπτη όλης της πληροφορίας, της γνώσης και εμπειρίας σχετικά με τις αγροτικές δραστηριότητες και την διαδικασία παραγωγής. Κατά δεύτερο λόγο, ο χαρακτήρας θα είναι κοινωνικός καθώς πρόθεση του επίσης είναι να ενταχθεί στην κοινωνική και καθημερινή ζωή των κατοίκων της περιοχής, όσο και της ευρύτερης περιοχής της Λάρνακας και της Λευκωσίας.

Ο εκπαιδευτικός χαρακτήρας επιτυγχάνεται δημιουργώντας μια πρότυπη, ζωντανή έκθεση με θέμα τη γη και τη παραγωγική διαδικασία. Οι επιμέρους χώροι-λειτουργίες θα πρέπει να συμβάλλουν ξεχωριστά στην ανάδειξη αυτής της σχέσης, αλλά και από κοινού, στο σύνολό τους, σαν λειτουργίες και σαν δομημένοι χώροι να αποτελούν ένα έκθεμα σε μια συνολικά ζωντανή έκθεση.

Βασικό μέλημά μας ο επισκέπτης να μπορεί στους επιμέρους χώρους να ενημερωθεί, να μάθει, να δει ζώσα και ενεργή τη παραγωγική διαδικασία και τις φάσεις που

ακολουθεί, βήμα βήμα, από το σπόρο, την καλλιέργεια, την επεξεργασία στη μονάδα παραγωγής, να συμμετέχει σ' αυτήν, να μπορεί να προμηθευτεί το τελικό προϊόν και βέβαια να το γευτεί. Αν πάρουμε για παράδειγμα το ψωμί (το παραδοσιακά ιδιαίτερο προϊόν της Αθηνού), θα μπορεί κάποιος να δει και να συμμετέχει στη σπορά του σίτου σε αντίστοιχους χώρους φύτευσης, την ανάπτυξη του, το θερισμό, επίσης να δει και να συμμετέχει στην παραγωγική διαδικασία του ψωμιού σε μονάδα παραγωγής (άλευρα, ζύμωμα, πλάσιμο, ψήσιμο κλπ).

Επιδίωξη μας είναι λοιπόν, για να είναι πράγματι ζωντανή η έκθεση, οι χρήσεις και λειτουργίες που θα εισάγουμε να λειτουργούν σε καθημερινή βάση, και να υπάρχει η δυνατότητα επισκεψιμότητας και συμμετοχής του επισκέπτη.

Ο κοινωνικός χαρακτήρας του κέντρου επιτυγχάνεται δημιουργώντας χώρους που θα έχουν τις προϋποθέσεις να αποτελέσουν δοχείο, πρώτον της καθημερινής κίνησης των κατοίκων της περιοχής, δεύτερον του πλήθους των κοινωνικών εκδηλώσεων της Αθηνού και τρίτον εκδηλώσεων μεγαλύτερης εμβέλειας με επισκέπτες και εκτός της περιφέρειας.

Στόχος μας είναι δηλαδή το κέντρο αυτό να αποτελέσει σημείο αναφοράς τόσο για την Αθηνού και τους κατοίκους της, όσο και για την ευρύτερη περιοχή, αναδεικνύοντας την σε διατοπικό επίπεδο.

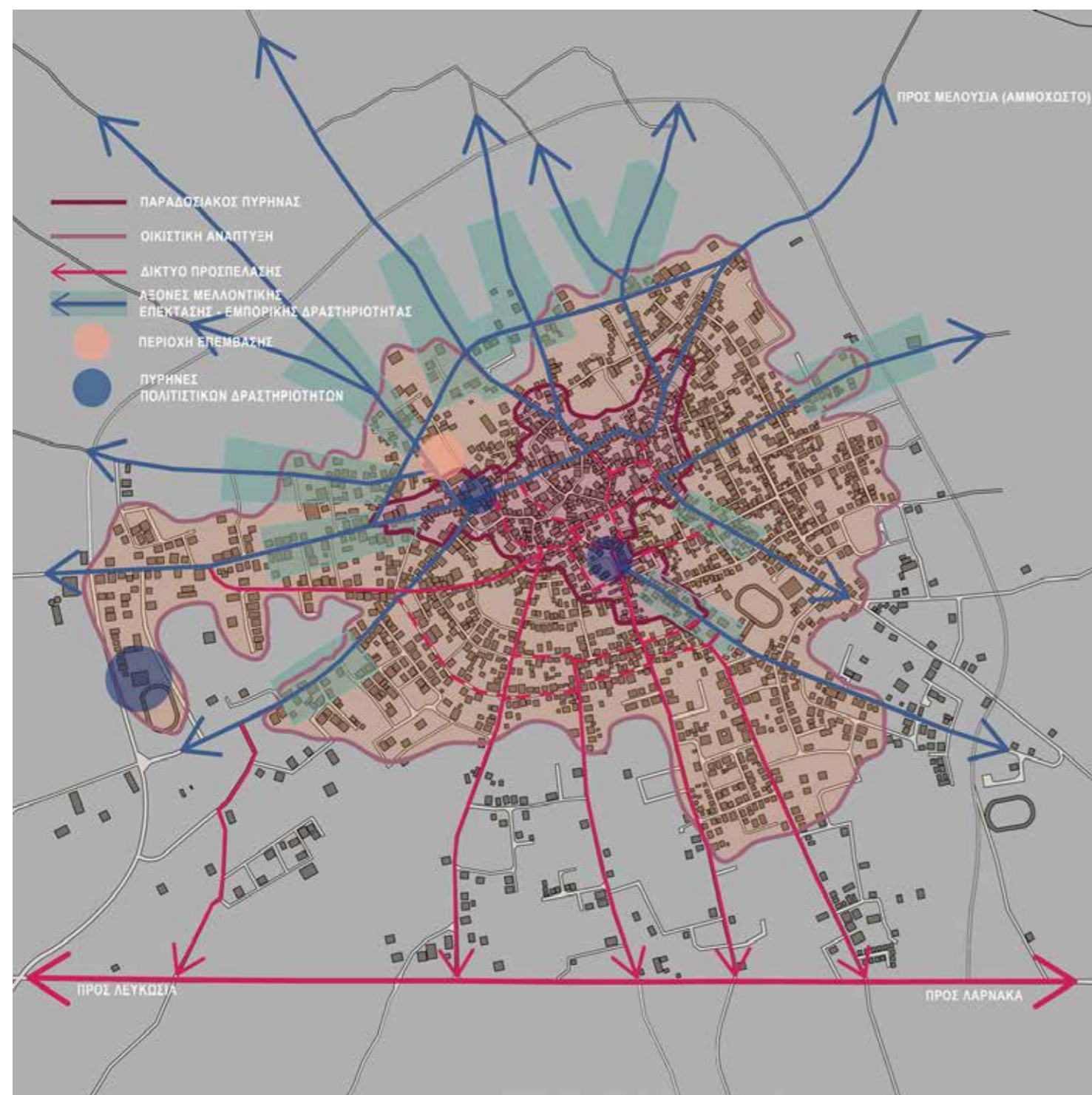

2.3 ΕΠΙΛΟΓΗ_ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

Η επιλογή της περιοχής που θα κάνουμε την επέμβαση βασίστηκε στα εξής κριτήρια:

1. ΤΣΑ - ανάγκες και προθέσεις του τόπου
 - Ενθάρρυνση ΒΑ αναπτύξεων. Άξονες δραστηριότητας (χάρτης κάτω αριστερά)
 - Αναβάθμιση του παραδοσιακού πυρήνα της Αθηνού.
 - Ενίσχυση πολιτιστικών υποδομών.
2. Ικανή έκταση για τις χρήσεις που θέλουμε να εισάγουμε.
3. Κατάλληλη χωροθέτηση - συνδυασμός με αντίστοιχου χαρακτήρα χρήσεις.

Με τα παραπάνω κριτήρια επιλέξαμε τον χώρο που φαίνεται στους χάρτες, ο οποίος βρίσκεται ΒΑ του οικισμού, στα όρια του παραδοσιακού πυρήνα. Πλευρίζεται από δυο

εκ των αξόνων δραστηριότητας του ΤΣΑ (Μ. Τάππη και Α. Λουκά), εφάπτεται σχεδόν του σημαντικού 'δρόμου της χώρας', και βρίσκεται πίσω ακριβώς από το Καλλινίκειο Μέγαρο (Δημαρχείο και Μουσείο).

Πετύχαμε έτσι να συμβαδίζουμε καταρχήν απόλυτα με τις προτροπές του ΤΣΑ, τόσο στην κατεύθυνση της αναβάθμισης του παραδοσιακού πυρήνα όσο και των ΒΑ περιοχών. Κατά δεύτερο λόγο, η έκταση αυτή (περίπου 5400m²) είναι ικανή να φιλοξενήσει το κτιριολογικό πρόγραμμά μας. Τέλος, υπάρχει η δυνατότητα δημιουργίας από κοινού με το Καλλινίκειο ενός σημαντικού πολιτιστικού πυρήνα, ο οποίος θα αποτελεί πια το δοχείο των αντίστοιχων δραστηριοτήτων της Αθηνού και της ευρύτερης περιοχής.

Η πρόσβαση στη περιοχή επέμβασης γίνεται κατά βάση από το κεντρικό 'δρόμο της χώρας', καθώς τόσο οι πλευρικές οδοί του οικοπέδου όσο και η Γρίβα Διγενή ξεκινούν από αυτήν. Ο δρόμος αυτός, παρότι μετά την εισβολή μετατράπηκε κυκλοφοριακά σ' ένα αδιέξοδο, ακόμη και σήμερα φιλοξενεί τη μεγαλύτερη δραστηριότητα.

Η χώρας μας στη παρούσα φάση αποτελεί ένα χώρο στάθμευσης που εξυπηρετεί κυρίως τους χώρους του Καλλινίκειου Μεγάρου με το οποίο συνορεύει. Η γειτνίαση αυτή με το Δημοτικό μέγαρο είναι το πιο χαρακτηριστικό σημείο του οικοπέδου και χρήζει ιδιαίτερης αντιμετώπισης καθώς όπως βλέπουμε το Καλλινίκειο ουσιαστικά δεν ανοίγεται καθόλου προς το χώρο μας δημιουργώντας μια 'πλάτη'.

Λήψη 1: άποψη του οικοπέδου - χώρου στάθμευσης όπως είναι σήμερα.

Λήψη 2: άποψη της Βόρειας όψης του Καλλινίκειου που συνορεύει με το οικόπεδό μας.

Λήψη 3: άποψη της πρόσοψης του Καλλινίκειου Μεγάρου. Από πίσω βρίσκεται το οικόπεδο.

Λήψη 4: άποψη του 'δρόμου της χώρας', που συνδέει την Αθένου με τη πρωτεύουσα Λευκωσία. Στα δεξιά διακρίνεται το Καλλινίκειο Μέγαρο.

2.4 ΣΥΝΘΕΤΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

Αφετηριακά συνθετικά θέματα_ζητούμενα

ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Η θέση της επέμβασής μας, στην περιοχή ειδικού χαρακτήρα, καθιστά πρωτεύον το ζήτημα ένταξης και εναρμόνισης με τον παραδοσιακό χαρακτήρα του δημόσιου χώρου και του δομημένου περιβάλλοντος.

ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΟΝ ΙΣΤΟ

Η περιοχή επέμβασης, παρότι δεν χωροθετείται πολύ κεντρικά στον οικισμό, ωστόσο έχει κομβική θέση όσον αφορά τις μελλοντικές αναπτύξεις στις οποίες στοχεύει ο δήμος.

ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΗ ΚΛΙΜΑΚΑ

Στην ευρύτερη περιοχή παρατηρούμε την διαφοροποίηση της δόμησης όσον αφορά την κλίμακα των όγκων, με καθοριστικό παράγοντα το χρόνο κατασκευής. Βλέπουμε σαφή διαχωρισμό των νεότερων οικοδομών σε σχέση με τις παλαιότερες. Εδώ έρχεται να προστεθεί και η έξαρση του Καλλινίκειου, δίνοντας μας έτσι τρεις διαβαθμίσεις όγκων με τις οποίες θα πρέπει να ισορροπήσουμε.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ

Το εύρος του λειτουργικού μας προγράμματος, οι πολλές και διαφορετικές χρήσεις και λειτουργίες που περιλαμβάνει, είναι ένα ακόμη σημαντικό συνθετικό ζήτημα. Στόχος η οργάνωση των επιμέρους χρήσεων ούτως ώστε να δημιουργήσουμε ένα σύνολο, όπου κάθε χρήση να λειτουργεί τόσο αυτόνομα όσο και σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες.

ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΚΑΛΛΙΝΙΚΕΙΟ

Η γεινίαση με το Καλλινίκειο μέγαρο, το σημαντικότερο κτίριο της Αθηνού κτιριολογικά, πολιτιστικά και κοινωνικά, είναι ένας από τους κύριους λόγους που επιλέξαμε την περιοχή αυτή. Η λειτουργία των δυο κτιρίων από κοινού είναι βασικός στόχος, ώστε να δημιουργηθεί ένας σημαντικός πυρήνας πολιτιστικού χαρακτήρα, που θα χαρακτηρίζει την Αθηνού, και θα ξεπερνάει τα σύνορά της. Συνθετικά αποτελεί μια πρόκληση, καθώς το Καλλινίκειο στη παρούσα φάση έχει 'γυρισμένη τη πλάτη' στην περιοχή μας (βλέπε σελ. 16).

Χαρακτήρας κυπριακής αρχιτεκτονικής

ΚΑΘΟΡΙΣΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

Η ΓΗ (υλικά της γής) — ΤΟ ΚΛΙΜΑ (ζέστη-ηλιοφάνεια) — Η ΕΡΓΑΣΙΑ (στον αγρό) — Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ (οικογένεια)

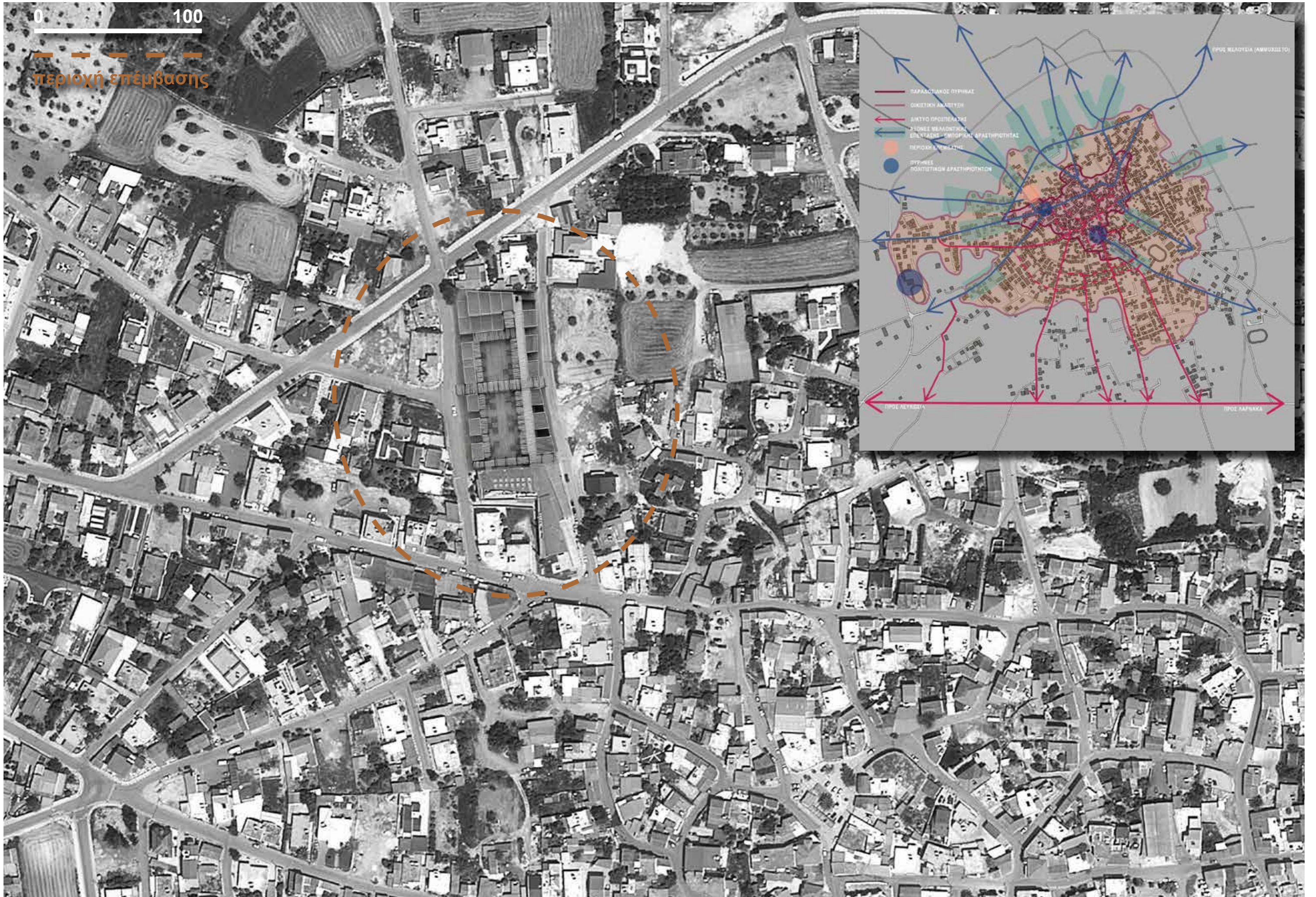
Η ΑΥΛΗ - ΤΟ ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

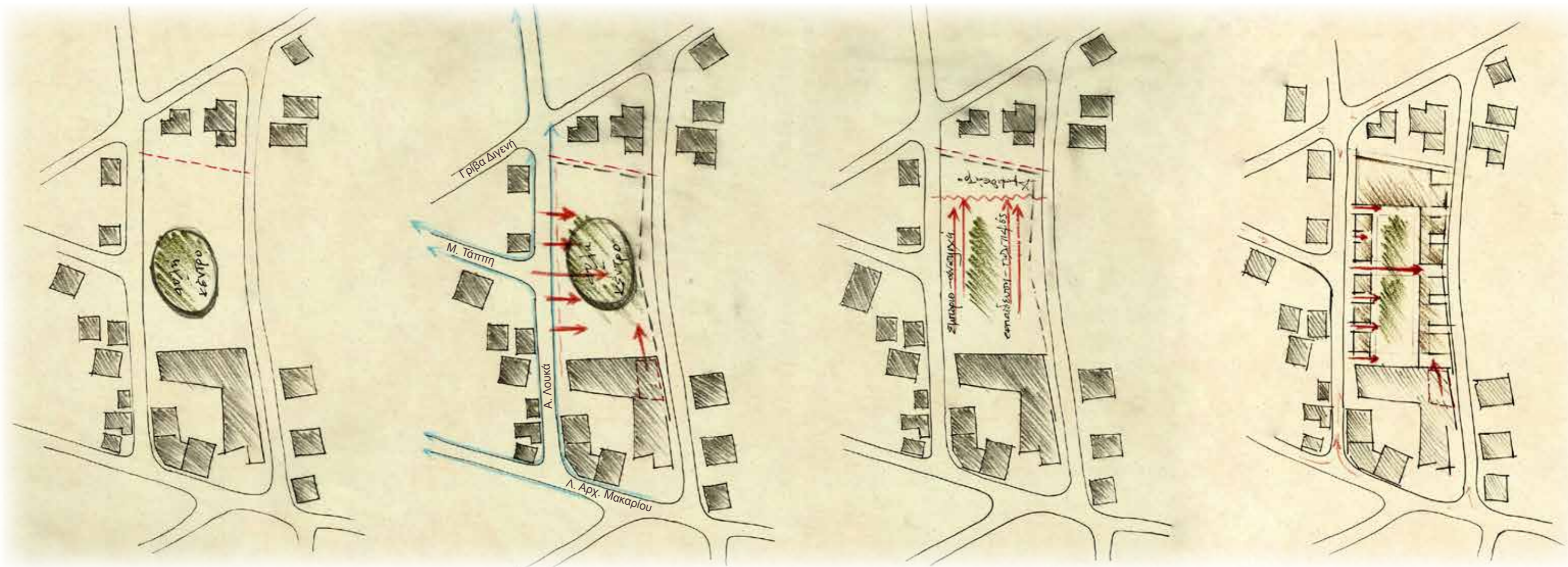

ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ — ΥΠΑΙΘΡΙΑ ΖΩΗ — ΕΣΩΣΤΡΕΦΕΙΑ — ΛΙΘΗ ΜΟΡΦΗ — ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

Η κεντρική ιδέα και η συγκρότησή της σε πρόταση

1. Ιδέα_η περικλειστη αυλή (ένταξη στον χαρακτήρα)

Η αυλή ως το επίκεντρο της ζωής, όπως την είδαμε στην Κυπριακή και μεσογειακή αρχιτεκτονική, αποτέλεσε την πρωταρχική ιδέα, το έναυσμα, για μια πρόταση η οποία θα βασίζεται όχι απλά στις μορφές αλλά στην ουσία της αρχιτεκτονικής του τόπου, όπως αυτή μορφώθηκε από τον ίδιο το τόπο, τους ανθρώπους του, τις ανάγκες τους, τον τρόπο ζωής τους. Έτσι η αυλή αναλαμβάνει κυρίαρχο ρόλο στη λύση, λειτουργικά αλλά και συμβολικά.

2. Μέτωπα - κόμβοι (ένταξη στον ιστό - σύνδεση με Καλλινίκη)

Οι άξονες δραστηριότητας, όπως τους είδαμε σε αναλύσεις που προηγήθηκαν, σε συνδυασμό με την αναγκαία σύνδεση με το Καλλινίκη, μας δίνουν τους άξονες και τους κόμβους σημασίας. Συγκεκριμένα οι Μ. Τάππη και η Α. Λουκά αποτελούν σημαντικούς άξονες ανάπτυξης, όπως επίσης η Γρίβα Διγενή με την Α. Μακαρίου που ανέκαθεν ήταν πρωτεύοντες δρόμοι. Έτσι στρέφουμε τη σύνθεσή μας προς αυτούς δημιουργώντας μέτωπο με εισόδους κατά μήκος της Α. Λουκά, τονίζοντας περαιτέρω ως κυρίαρχους κόμβους την συμβολή με την Μ. Τάππη και την σύνδεση με το Καλλινίκη.

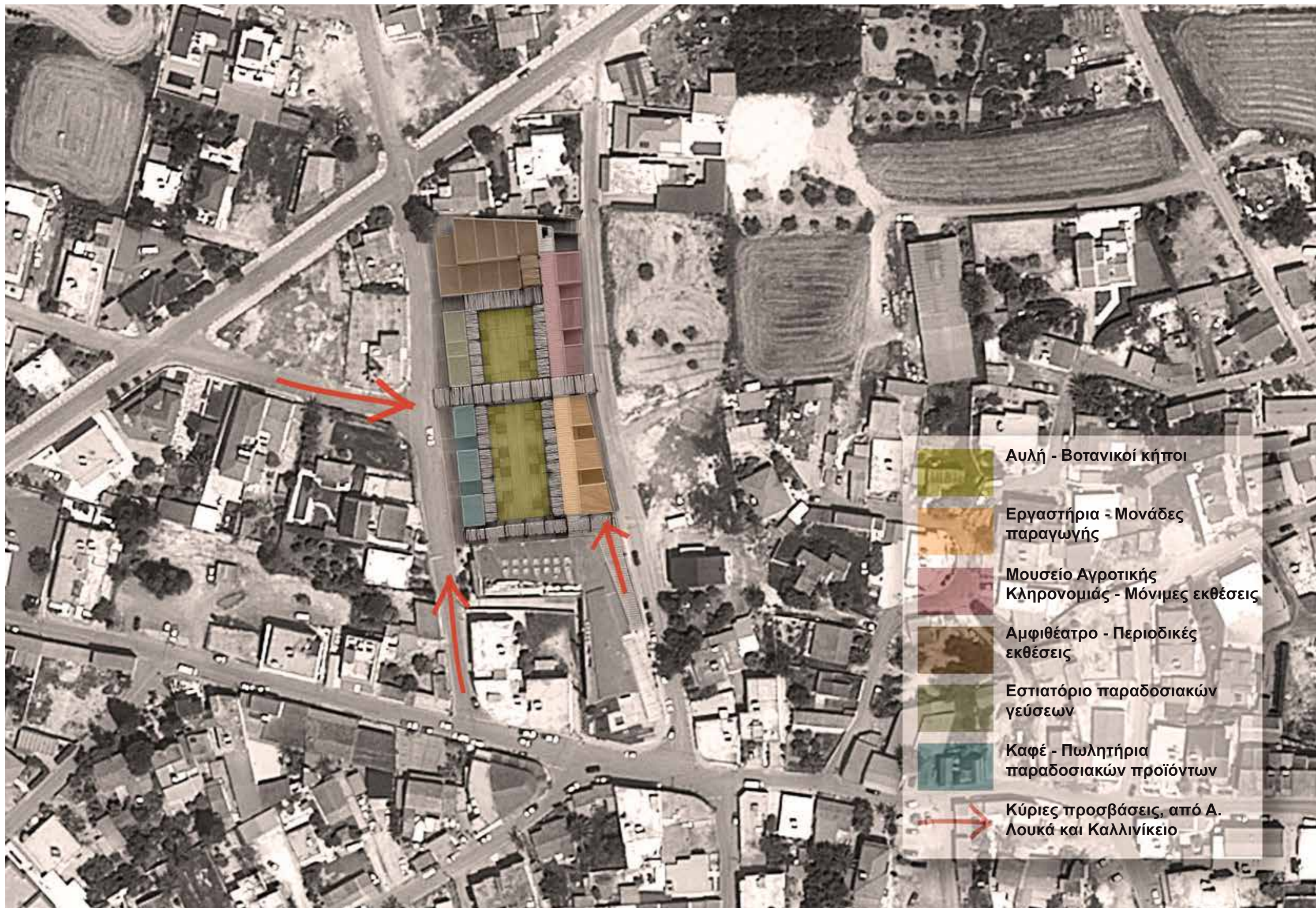
3. Οργάνωση λειτουργιών σε ζώνες

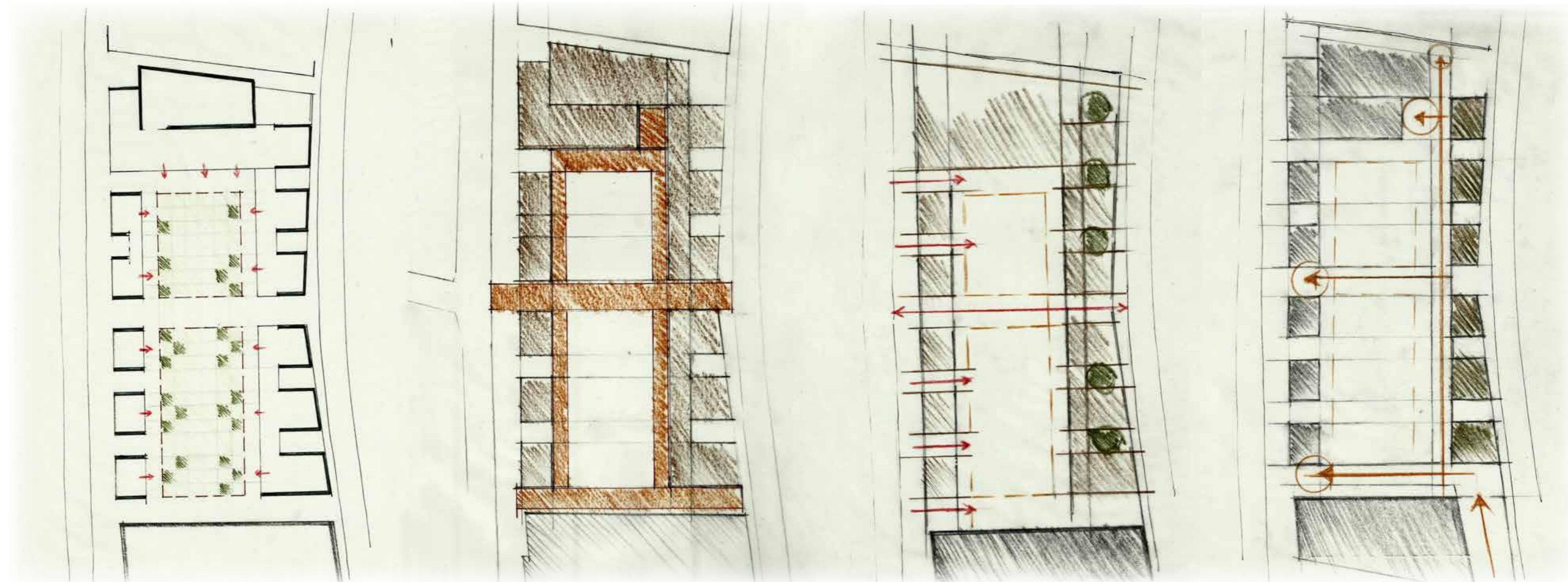
Οι επιμέρους λειτουργίες ομαδοποιούνται και οργανώνονται σε δύο ζώνες, εμπόριο με αναψυχή και εκπαίδευση με πολιτισμό, πλευρικά και κατά μήκος της αυλής. Οι δυο αυτές ζώνες καταλήγουν στο Αμφιθέατρο που αποτελεί τον κοινό παρονομαστή τους. Έτσι, σε συνδυασμό και με το Καλλινίκη, η αυλή περικλείεται πλήρως, και μας παραπέμπει στο παραδοσιακό ανατολικό πρότυπο της περικλειστης αυλής που αποτελεί την κεντρική ιδέα της σύνθεσης.

4. Διάσπαση όγκων (ένταξη στη κλίμακα)

Τέλος, οι όγκοι-ζώνες διασπώνται σε μικρότερους όγκους, δημιουργώντας έτσι ένα παιχνίδι με διαφορετικούς ποσοτικά και ποιοτικά όγκους και χώρους, ένα παιχνίδι πλήρους και κενού, κλειστού χώρου, ημιπαιθρίου και υπαιθρίου.

Συνοψίζοντας, μπορεί κανείς να δει την συνθετική λύση μας, ως μια συνισταμένη των επιμέρους λύσεων στα ζητούμενα που θέσαμε εξ αρχής. Μια κεντρική ιδέα, η οποία προήλθε από τη μελέτη της Κυπριακής αρχιτεκτονικής παράδοσης, και μορφώθηκε ούτως ώστε να εκπληρώνει τους συνθετικούς στόχους που θέσαμε.

Η ΑΥΛΗ όλη η σύνθεση στρέφεται προς την αυλή

Στη πρότασή μας, η αυλή αποτελεί το σημείο αναφοράς, το κέντρο βάρους της σύνθεσης. Όλοι οι χώροι και οι λειτουργίες τοποθετούνται περιμετρικά, στρέφονται και κοιτούν προς αυτήν, δίνουν και παίρνουν ζωή απ' αυτή. Λειτουργεί ως ο σύνδεσμος μεταξύ όλων των χώρων, που επιτρέπει και ενθαρρύνει την μεταξύ τους επικοινωνία. Η διαμόρφωσή της, με ένα οργανωμένο σύστημα φυτεύσεων - βοτανικών κήπων, την καθιστά ένα πεδίο έκθεσης, παρατήρησης, πρακτικής εξάσκησης και εφαρμογής, αναλαμβάνοντας έτσι σημαντικό ρόλο στην εκπλήρωση του βασικού στόχου της πρότασης, δηλαδή τη δημιουργία μιας ζωντανής έκθεσης.

ΗΜΙΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ - ΑΞΟΝΕΣ ΚΙΝΗΣΗΣ

Όπως συναντάμε στην Κυπριακή αρχιτεκτονική, αλλά και στις υπόλοιπες περιοχές της ανατολικής μεσογείου, έτσι και εδώ οι κινήσεις είναι κυρίως υπαίθριες. Δημιουργούμε ένα σύστημα ημιυπαίθριων χώρων-στοών, μεταβατικών από τον κλειστό στον ανοιχτό χώρο, απαραίτητων σε κλίματα όπως αυτό της Κύπρου, που αναλαμβάνει το μεγαλύτερο βάρος των κινήσεων μέσα στη σύνθεση. Και εδώ η έννοια της στοάς παραπέμπει στον παραδοσιακό 'ηλιακό' του κυπριακού σπιτιού.

ΔΙΑΣΠΑΣΗ - ΚΕΝΟ ΚΑΙ ΠΛΗΡΕΣ είσοδοι στη δύση - 'ιδιωτικά' αίθρια στην ανατολή

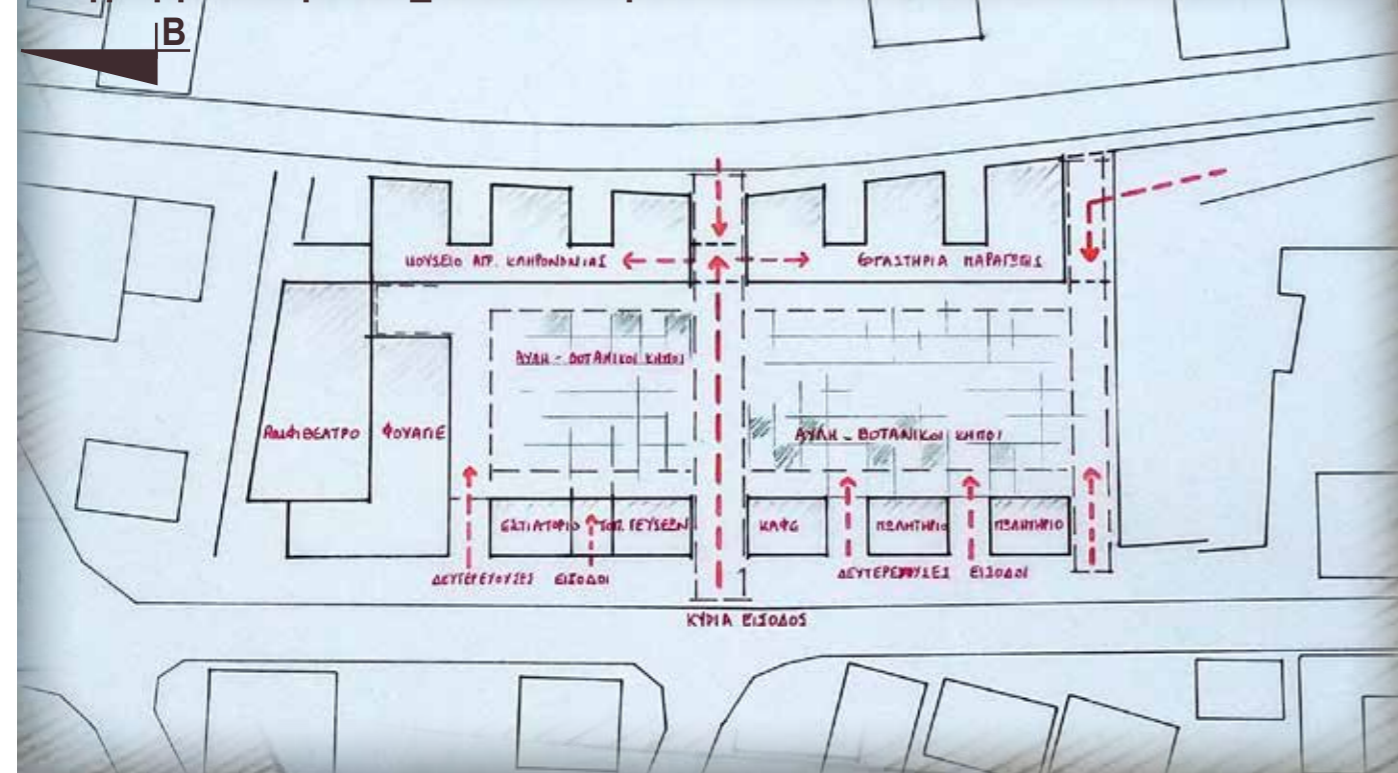
Ο χειρισμός του πλήρους και του κενού διαφοροποιείται ανά περίπτωση. Στο Δυτικό μέτωπο, κατά μήκος της οδού Α. Λουκά, η οποία φέρει τον κύριο όγκο της κίνησης και της προσέλευσης και έχει ένα χαρακτήρα 'αγοράς', τα κενά αποτελούν διαβαθμισμένες εισόδους στο χώρο μας. Κατ' ουσίαν λοιπόν, η εναλλαγή πλήρους και κενού εδώ αποτελεί απλώς ένα φίλτρο που επιτρέπει σε κάποιον να περάσει ή να δει. Μπορεί εδώ να παραλληλίσουμε κανείς τις εισόδους αυτές με ένα χαρακτηριστικό της Κυπριακής οικίας, το 'πόρτιο' (βλέπε εικόνες σελ. 17), συμπεριλαμβάνοντας έντονα και το στοιχείο της έκπληξης. Στην ανατολική πλευρά, όπου βρίσκονται οι μονάδες παραγωγής και το μουσείο, τα κενά αποτελούν 'ιδιωτικά' αίθρια, που αντιστοιχούν στους επιμέρους χώρους (εργαστήρια, εκθεσιακοί χώροι, backstage).

ΠΟΡΕΙΕΣ ΣΤΟΝ ΟΡΟΦΟ σύνδεση με Καλλινίκειο - θέα της αυλής και των κήπων

Βασικό στοιχείο επίσης της πρότασης είναι οι πορείες στο επίπεδο του ορόφου. Ο επισκέπτης μπορεί να κινηθεί στον όροφο, να παρατηρεί από ψηλά την αυλή και τις φυτεύσεις στα δώματα. Στο ίδιο επίπεδο γίνεται και η σημαντική σύνδεση με το Καλλινίκειο Μέγαρο. Η κεκλιμένη ράμπα εισόδου του Καλλινίκειου συνεχίζει καταλήγοντας στην ΝΑ γωνία της αυλής μας, όπου κάποιος έχει πλήρη άποψη του συγκροτήματος, της αυλής, των κινήσεων στον όροφο, και επιλέγει το πως θα κινηθεί, σε ποιο σημείο θα κατέβει.

2.5 ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

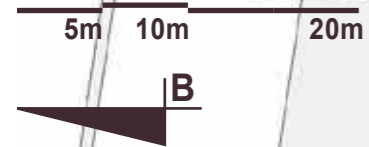
Διάγραμμα κινήσεων_σκίτσο δωματίων

Όπως μπορούμε να δούμε στο χάρτη της σ. 20, ο κύριος όγκος επισκεπτών του Κ. Α. Κ. προβλέπεται να μας έρχεται από Δυτικά, αλλά και από το Καλλινίκειο. Έτσι, το δυτικό μέτωπο της σύνθεσης, που φιλοξενεί τις λειτουργίες εμπορίου-αναψυχής, είναι ανοικτό με πολλαπλές εισόδους που οδηγούν σε πρώτη φάση στον ευρύτερο χώρο της αυλής. Υπερτερεί ξεκάθαρα ο κεντρικός άξονας, ο οποίος θα αναλαμβάνει και ενδεχόμενες μαζικές προσελεύσεις, καταλήγοντας στο κόμβο υποδοχής του μουσείου και των μονάδων παραγωγής.

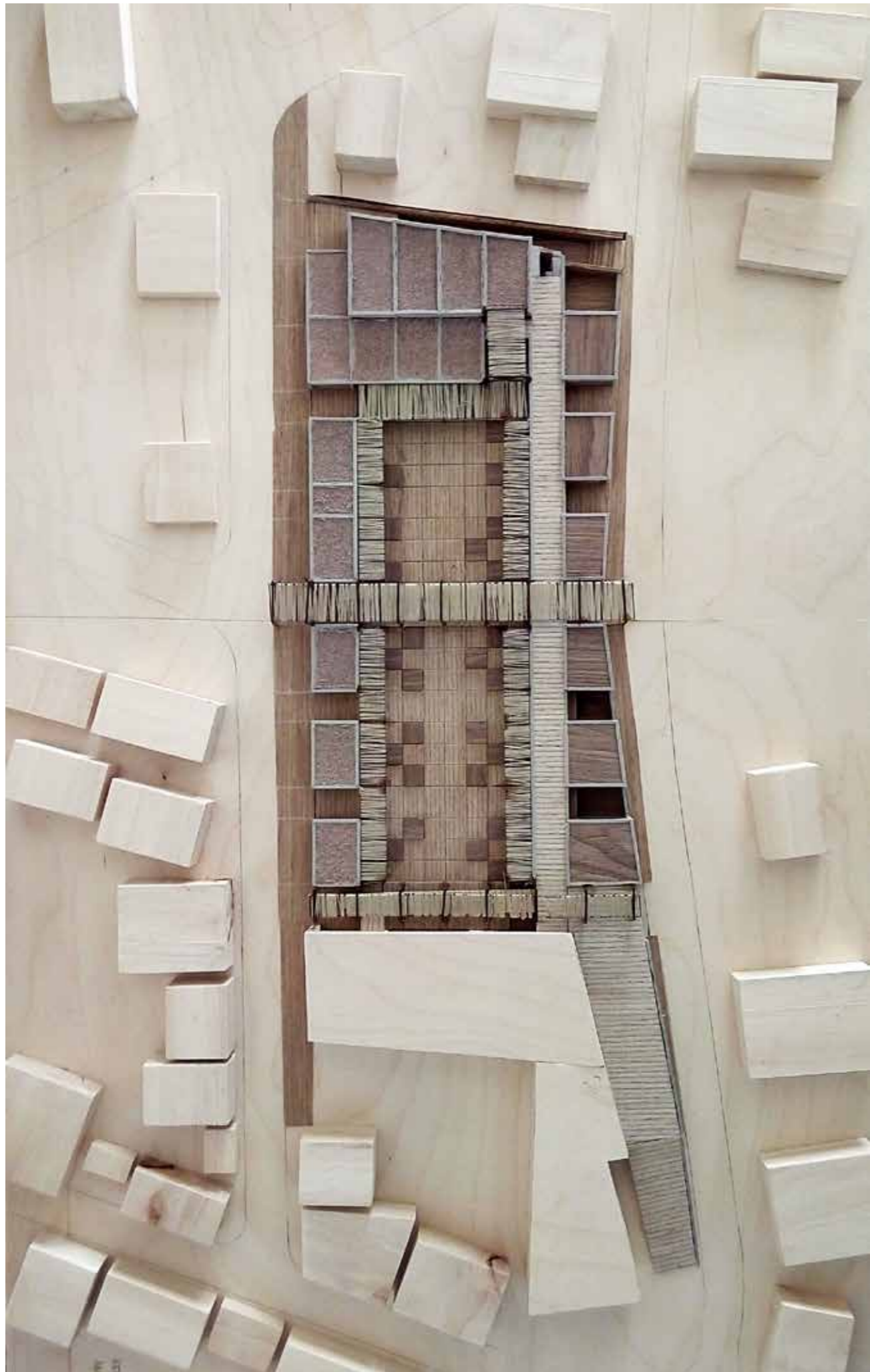
Κάτοψη ισογείου

Στην προσπάθειά μας να τονίσουμε τη σχέση του ανθρώπου με τη γη, τοποθετούμε τη κύρια δραστηριότητα στο επίπεδο του εδάφους. Σημαντικό κομμάτι καταλαμβάνουν οι καλλιεργήσιμες επιφάνειες του συγκροτήματος. Επίσης οι κλειστές λειτουργίες, ισόγειες κατά κύριο λόγο, αλλά και στα άλλα επίπεδα, έχουν μια συνεχή επαφή και επικοινωνία με τον υπαίθριο χώρο. Δημιουργείται με αυτό τρόπο, καθ' όλη την διάρκεια της κίνησης του επισκέπτη στους επιμέρους χώρους, μια αίσθηση συνέχειας του εσωτερικού με τον εξωτερικό χώρο.

Οδός Α. Λουκά

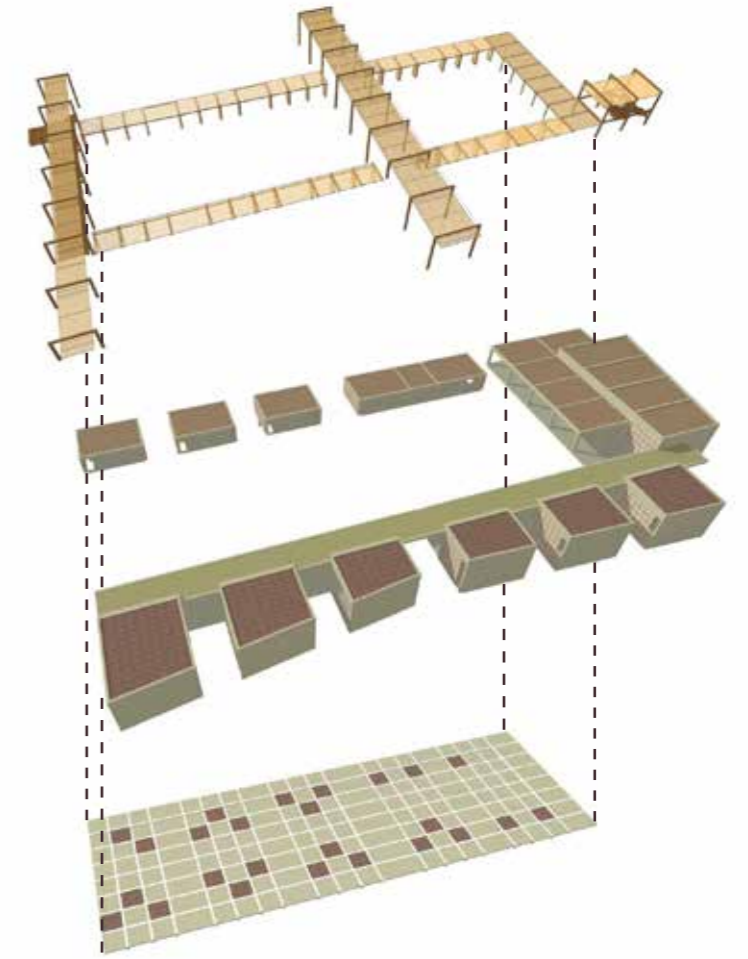
Δομικό σύστημα_τρεις φάσεις

_Αυλή_βοτανικοί κήποι

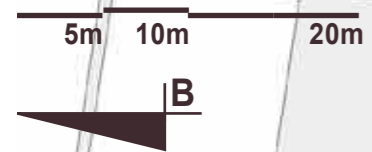
_Οι κτιριακοί όγκοι περιμετρικά της αυλής

_Ημιυπαίθριες κατασκευές_στοές

Σε επίπεδο κατασκευής, επιλογή μας ήταν να χρησιμοποιηθούν παραδοσιακά υλικά της ευρύτερης περιοχής, αλλά και σχετικά με το θέμα μας. Υλικά της γής, εμφανές σκυρόδεμα, πέτρα (τοπικό ασβεστολιθικό πέτρωμα), ξύλο και καλάμι, υλιστική αρχιτεκτονική και εμφανής κατασκευή. Μπορεί εύκολα να διακρίνει κανείς τρία κατασκευαστικά συστήματα που διαμορφώνουν το κτιριακό σύνολο. Η αυλή με τις καλλιεργήσιμες επιφάνειες αποτελεί τη βάση, ενώ ένα δίκτυο υπαίθριων και ημιυπαίθριων στοών και διαδρομών αποτελούν αποτελεί τον σύνδεσμο μεταξύ της αυλής και των κλειστών κτιριακών όγκων που την περικλείουν.

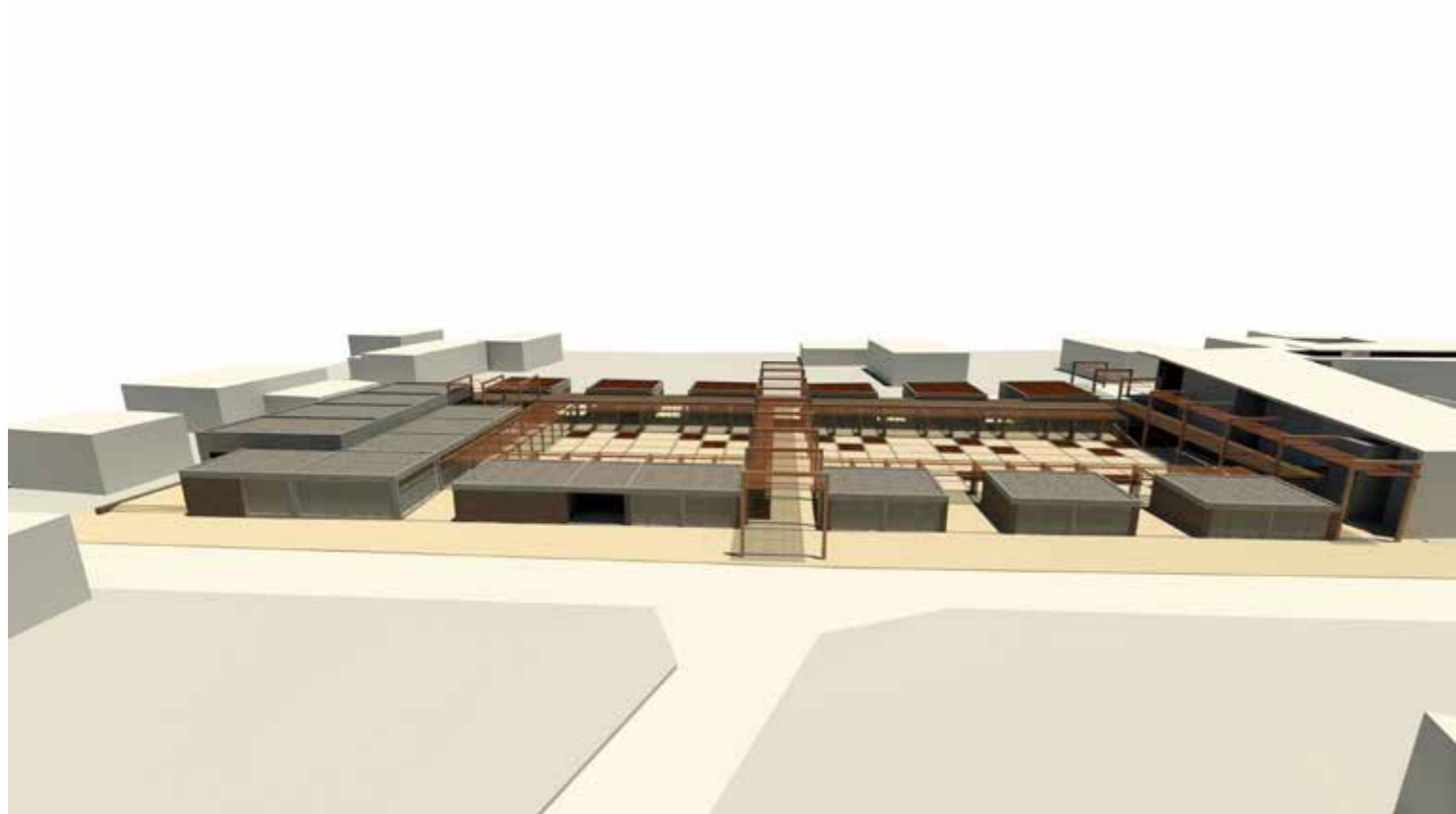
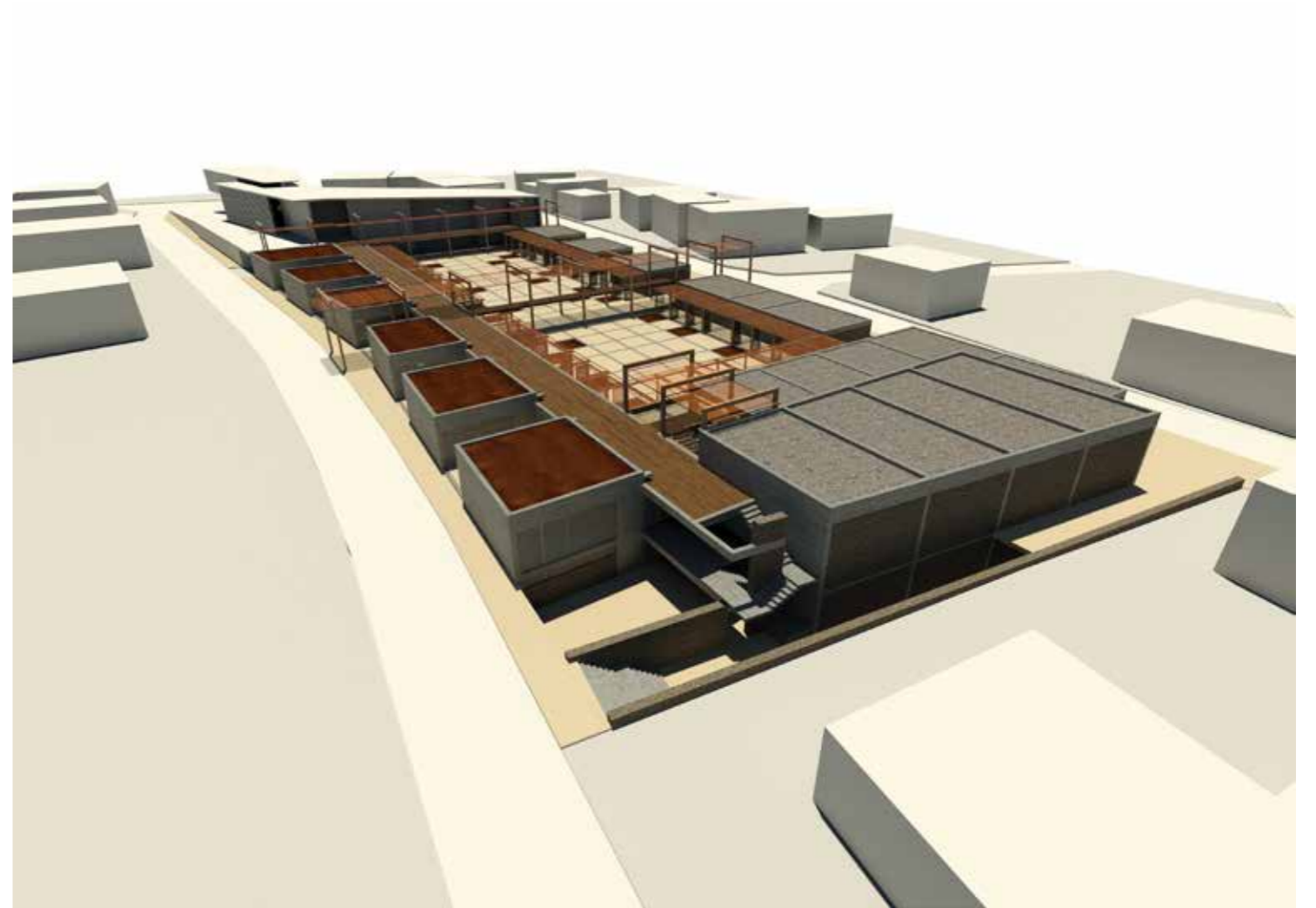
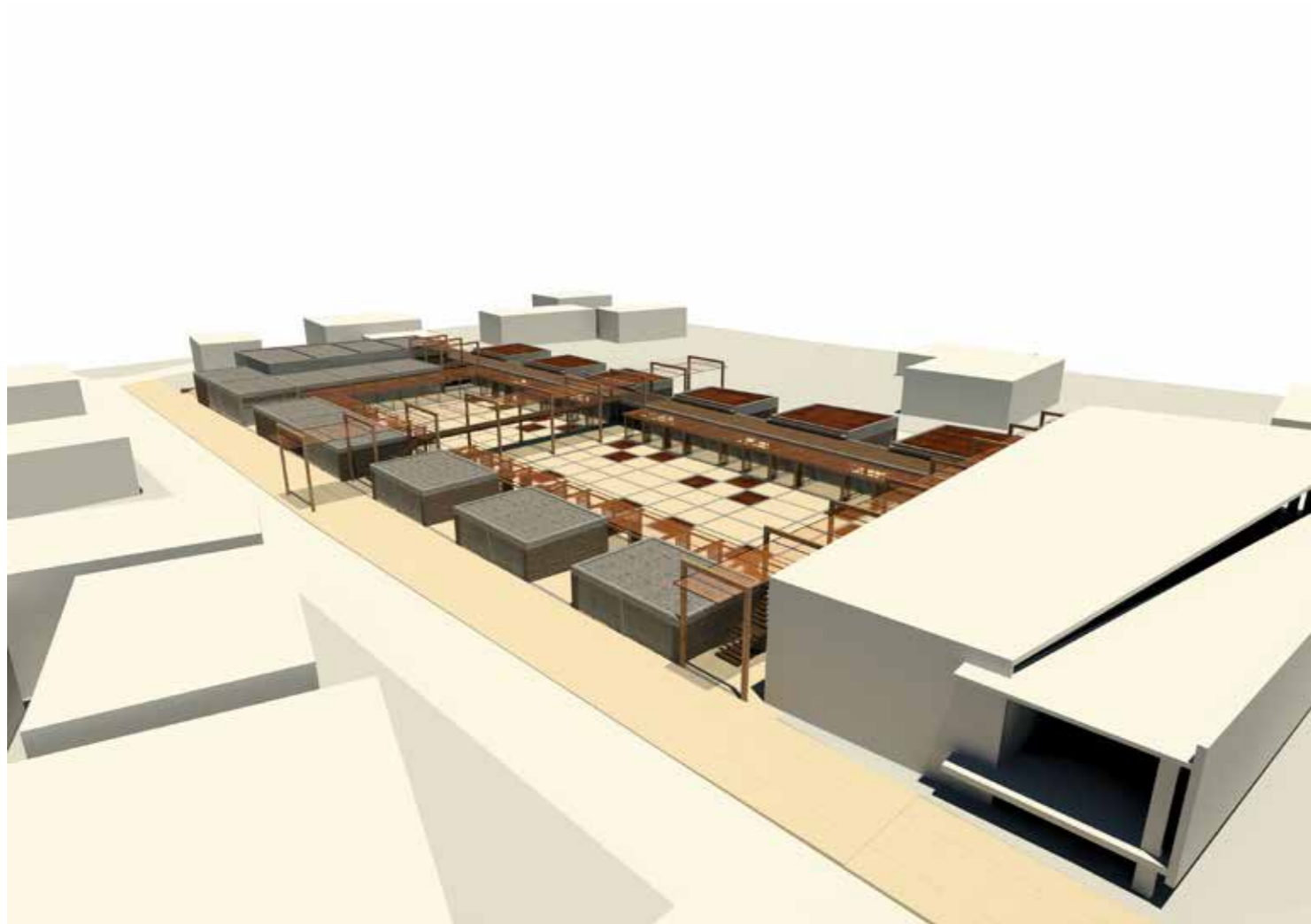

Κάτοψη ορόφου

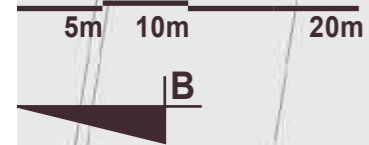

Στο επίπεδο του ορόφου κυριαρχούν οι υπαίθριες πορείες με θέα την πλατεία με τους κήπους από κάτω, όπως επίσης και τους κήπους στα δώματα των εργαστηρίων και του μουσείου, στην ανατολική πλευρά του συγκροτήματος. Στο επίπεδο αυτό, μέσα στο σύστημα των πορειών αυτών εντάσσεται και η σημαντική σύνδεση με το Καλλινίκειο Μέγαρο, στην νοτιοανατολική γωνία του συγκροτήματος.

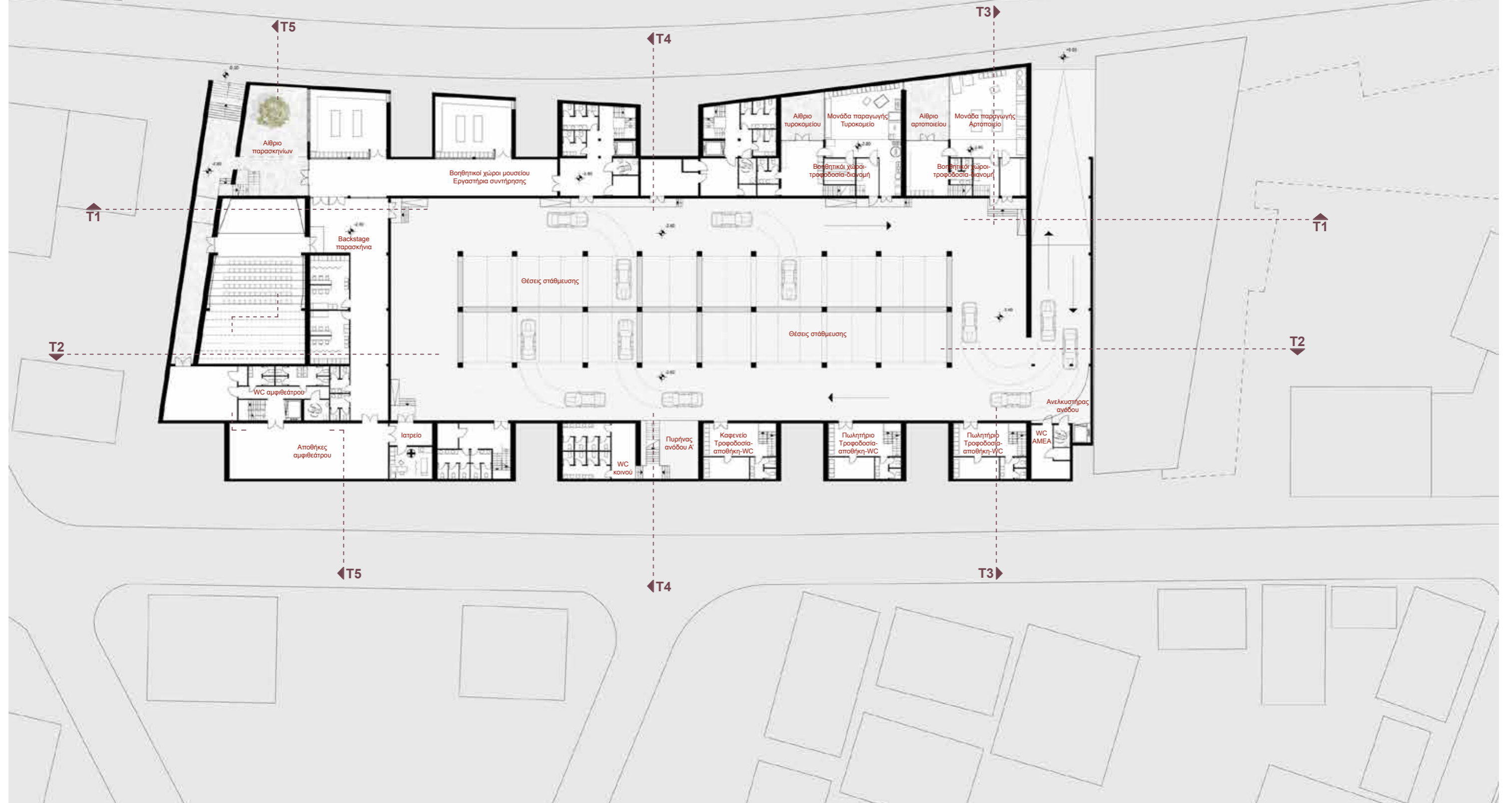

Κάτοψη υπογείου

Το επίπεδο του υπογείου αναλαμβάνει το βαρύ φορτίο των απαραίτητων υποδομών που απαιτούν οι χώροι μας. Εργαστήρια, Αμφιθέατρο αλλά και οι πολλοί, και σημαντικοί στις περισσότερες περιπτώσεις, βοηθητικοί χώροι των επιμέρους λειτουργιών βρίσκονται σ' αυτό το επίπεδο. Έχουμε τους αποθηκευτικούς χώρους, τροφοδοσία αλλά και διανομή στην περίπτωση των μονάδων παραγωγής, χώρους παρασκηνίων του αμφιθεάτρου και συντήρησης του μουσείου. Τέλος ο χώρος στάθμευσης εξυπηρετεί τόσο τις λειτουργίες του κέντρου, όσο και του Καλλινικείου Δημαρχειακού Μεγάρου.

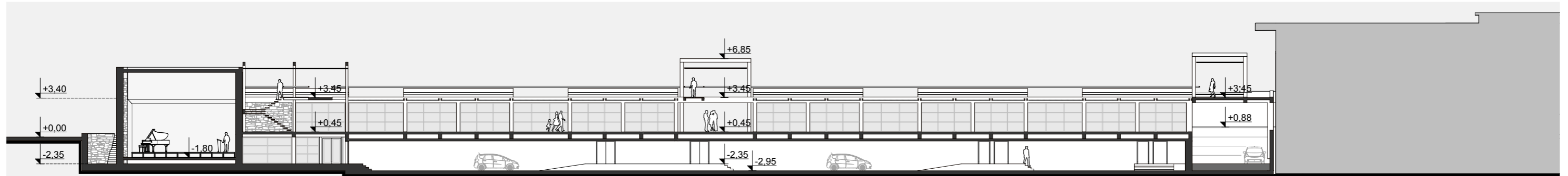

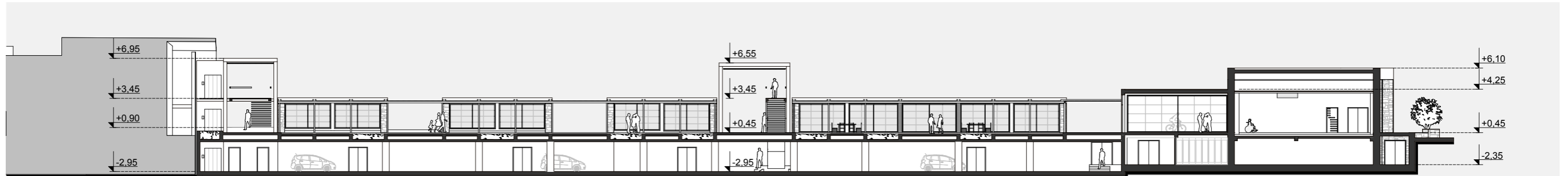
O1_ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ_ΟΔ. Ζ. ΚΟΥΛΛΟΥΡΟΥ

O2_ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ_ΟΔ. Α. ΛΟΥΚΑ

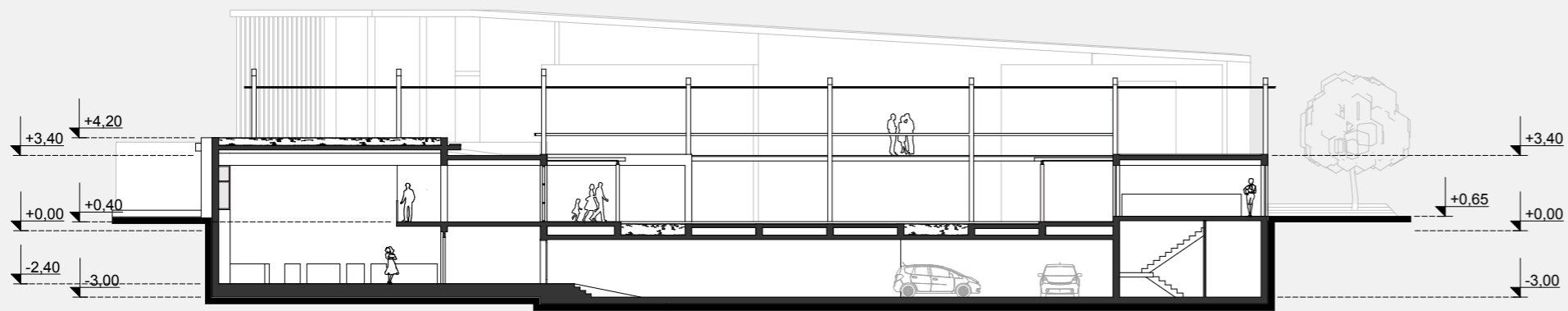
T1_ΔΙΑΜΗΚΗΣ ΤΟΜΗ_ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

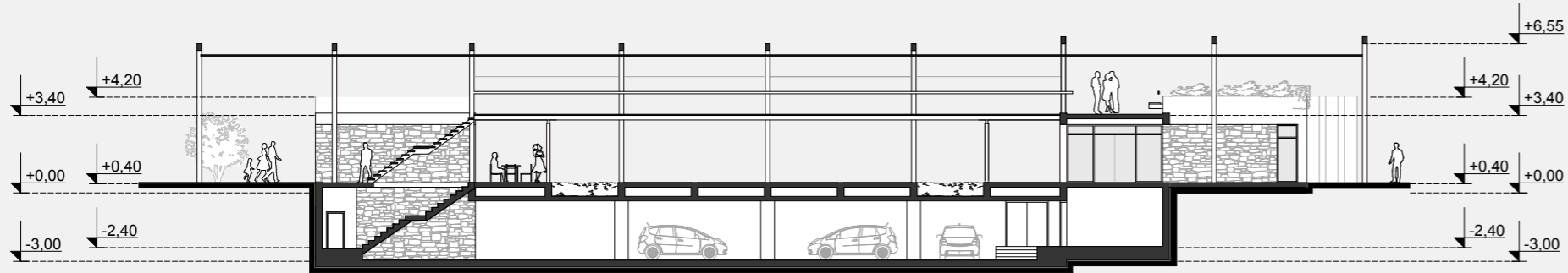
T2_ΔΙΑΜΗΚΗΣ ΤΟΜΗ_ΠΩΛΗΤΗΡΙΑ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ

5m 10m 20m

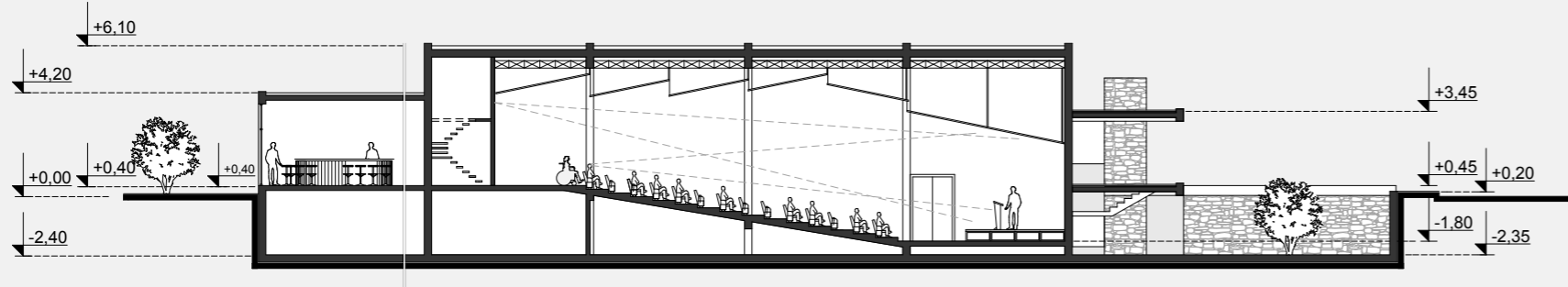

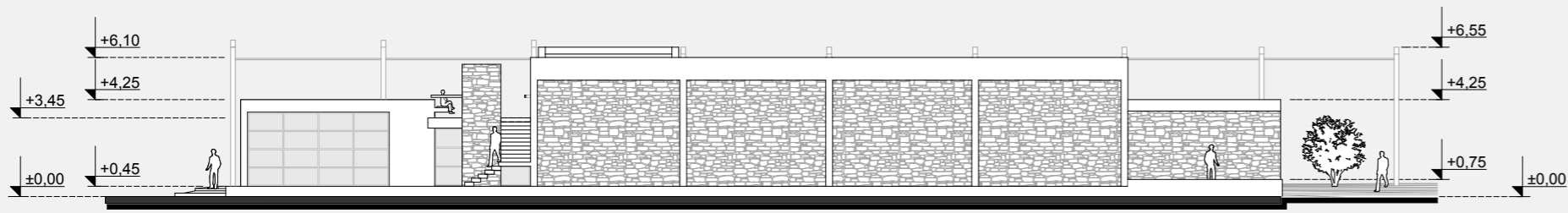
T3_ΕΓΚΑΡΣΙΑ ΤΟΜΗ_ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΠΩΛΗΤΗΡΙΑ

T4_ΕΓΚΑΡΣΙΑ ΤΟΜΗ_ΒΑΣΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ ΚΙΝΗΣΗΣ

T5_ΕΓΚΑΡΣΙΑ ΤΟΜΗ_ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ

O3_ΒΟΡΕΙΝΗ ΟΨΗ

1m 5m 10m

2.6 ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

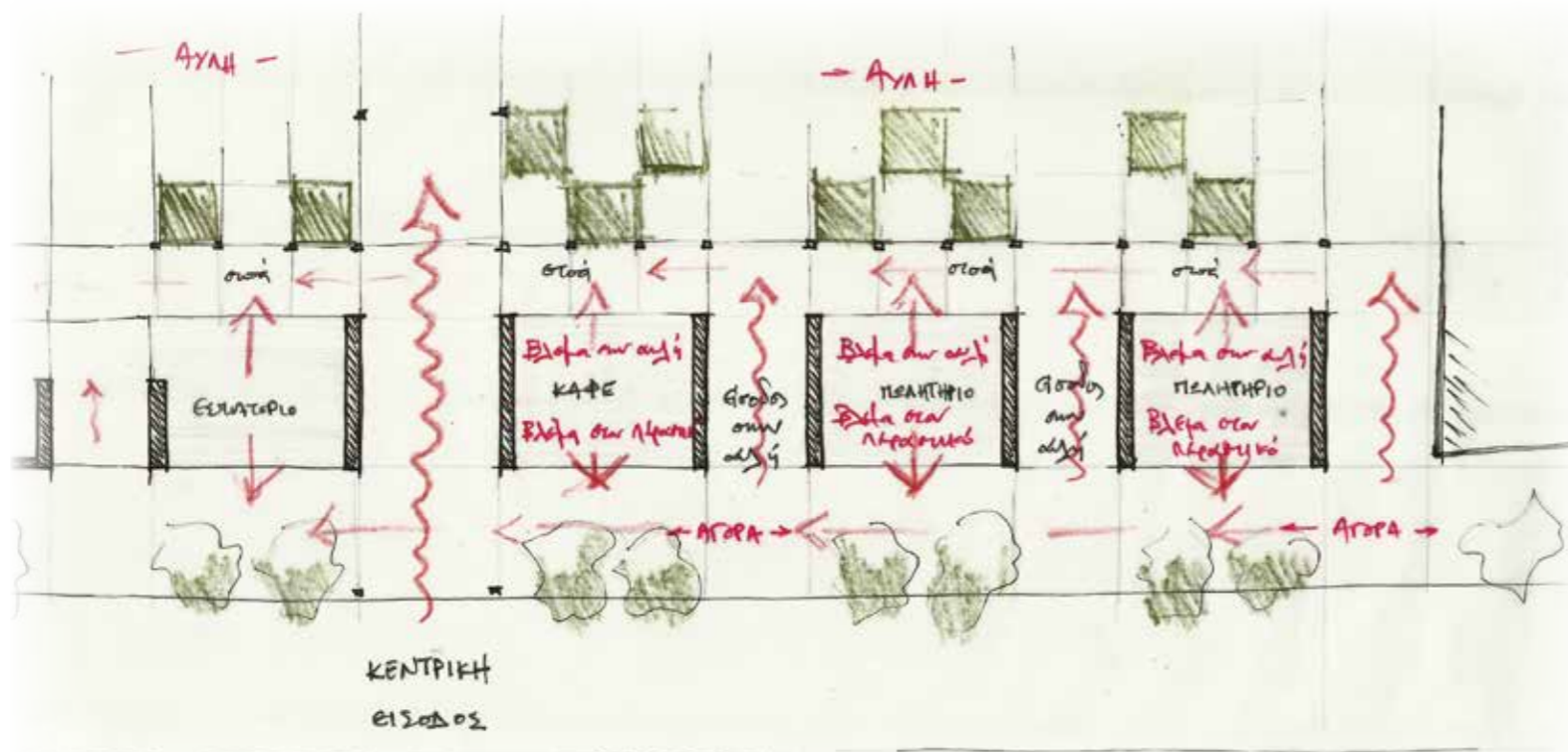
1_Δυτική 'πτέρυγα'_Αγορά

Η δυτική 'πτέρυγα' του κέντρου, είναι η πλευρά και αποτελεί κατά κάποιον τρόπο την όψη, την υποδοχή, το καλωσόρισμα. Διαμορφώνεται σαν ένα φίλτρο, που επιτρέπει σε πολλαπλά σημεία την είσοδο στον χώρο, χωρίς ωστόσο να αφήνει να έχεις ξεκάθαρη εικόνα αν δεν εισέλθεις. Φιλοξενεί τις λειτουργίες που έχουν εμπορικό χαρακτήρα και αναψυχής, λειτουργίες μεγαλύτερης όχλησης από αυτές που έχουν εκπαιδευτικό χαρακτήρα. Έχουμε λοιπόν τα πωλητήρια παραδοσιακών προϊόντων, όπου θα διατίθενται και τα προϊόντα παραγωγής των πρότυπων μονάδων του κέντρου, την καφετέρια και το εστιατόριο, όπως και το bar του αμφιθεάτρου που έχει πρόσωπο στο δρόμο.

Δημιουργούμε έτσι έναν εμπορικό πεζόδρομο κατά μήκος της οδού Α. Λουκά, στα πρότυπα της αγοράς, όπου θα κινείται και κάποιος ο οποίος πιθανόν να μην επιθυμεί να εισέλθει

στον ευρύτερο χώρο του Κ.Α.Κ, αλλά απλώς να προμηθευτεί κάποιο προϊόν, να καθίσει στο καφενείο κοκ. Σε αυτήν την κατηγορία βέβαια είναι και οι καθημερινώς διερχόμενοι κάτοικοι της περιοχής. Αυτή η 'πτέρυγα' διαμορφώνεται λοιπόν με δύο εξίσου ισχυρά μέτωπα, προς τα έξω και προς τα μέσα, ανοιχτή τόσο στον περαστικό, όσο και προς την αυλή. Από την μεριά της αυλής, κατά μήκος της πτέρυγας τρέχει η στοά, όπου τα πωλητήρια, το καφέ και το εστιατόριο θα μπορούν να βγάζουν καθίσματα και τραπέζια.

2_Αυλή_Βοτανικοί κήποι

Η Αυλή με τους κήπους, κέντρο βάρους της σύνθεσης, πρώτο θέαμα μπαίνοντας στο χώρο, αλλά και πάντα ορατή από τις ανοιχτές προς αυτήν περιμετρικές λειτουργίες. Αποτελεί τη πρώτη και σημαντική έκθεση, ζωντανή καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, με εναλλαγή των χρωμάτων ανά εποχή. Οι κήποι, διαστάσεων 3Χ3μ, οργανώνονται σε επιμέρους ομάδες με διαφορετικά θέματα (Άρτος, Όσπρια, Ελιά κ λάδι, Μέλι, Νερό, Αρωματικά και Σαλάτες) αλλά στην ίδια λογική της παραγωγής, των παραδοσιακών προϊόντων και γεύσεων.

Η Αυλή θα αποτελεί επίσης ένα πεδίο εξάσκησης, πρακτικής εφαρμογής και συμμετοχής για ομάδες ατόμων, σχολεία κλπ, που θα έρχονται στο χώρο να μάθουν τη θεωρία αλλά και την πράξη, που θα έρχονται για να λερώσουν τα χέρια τους. Έτσι δραστηριότητες, όλο το χρόνο, όπως σπορά, φύτεμα εποχιακών φυτών, θερισμός σιτηρών, μάζεμα ελιών, θα δίνουν ζωή στο κέντρο και θα το καθιστούν ενεργό στη ζωή του τόπου.

2. ΑΡΤΟΣ Σιτηρά

Σίτος_Triticum
Βρώμη_Avena sativa
Αραβόσιτος_Zea mays
Σίκαλη_Secale cereale
Κριθάρι_Hordeum vulgare

3. ΟΣΠΡΙΑ

Φασολιά_Phaseolus vulgaris
Σόγια_Glycine max
Αρακάς_Peas
Φακή_Lens culinaris
Ρεβυθιά_Cicer arietinum

4. ΕΛΙΑ_ΛΑΔΙ

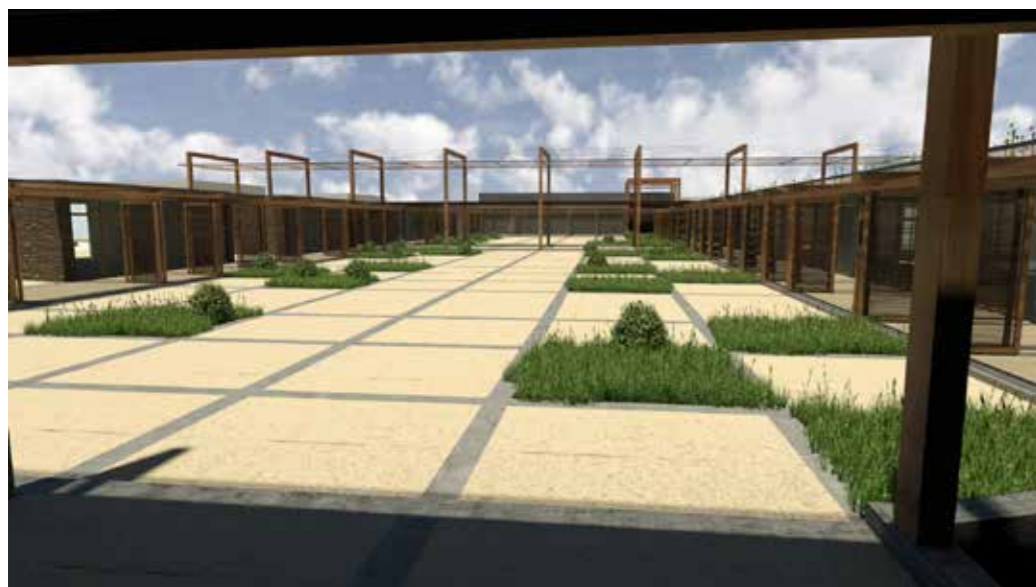
Κυπριακή λαδοελιά
Κορωνίικη
Manzanillo
Picual
Καλαμών

5. ΜΕΛΙ

Κουμαριά_Arbutus
Αγριοσινάπι_Sinapis arvensis
Μολόχα_Malva sylvestris
Μελισσόχορτο_Melissa officinalis
Οξαλίδα_Oxalis

1. ΚΡΑΣΙ

Ξυνιστέρι (μαύρο)
Γιαννούδι (κόκκινο)
Κανέλα (λευκό)

6. ΝΕΡΟ Υδροχαρή

Caltha palustris
Eichhornia crassipes
Houttuynia cordata
Chamaeleon
Iris versicolor
Pistia stratiotes

7. ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ

Βασιλικός_Ocimum basilicum
Μάραθος_Foeniculum vulgare
Γλυκάνισος_Pimpinella anisum
Δενδρολίβανος_Rosmarinus officinalis
Λεβάντα_Lavandula stoechas
Θυμάρι_Thymus vulgaris
Ρίγανη_Oregano greek

8. ΣΑΛΑΤΕΣ

ΘΕΡΙΝΑ
Αγγούρι
Πιπεριά
Ντομάτα

ΧΕΙΜΕΡΙΝΑ
Μαρούλι
Λάχανο
Καρότο
Μπρόκολο
Κρεμμύδι

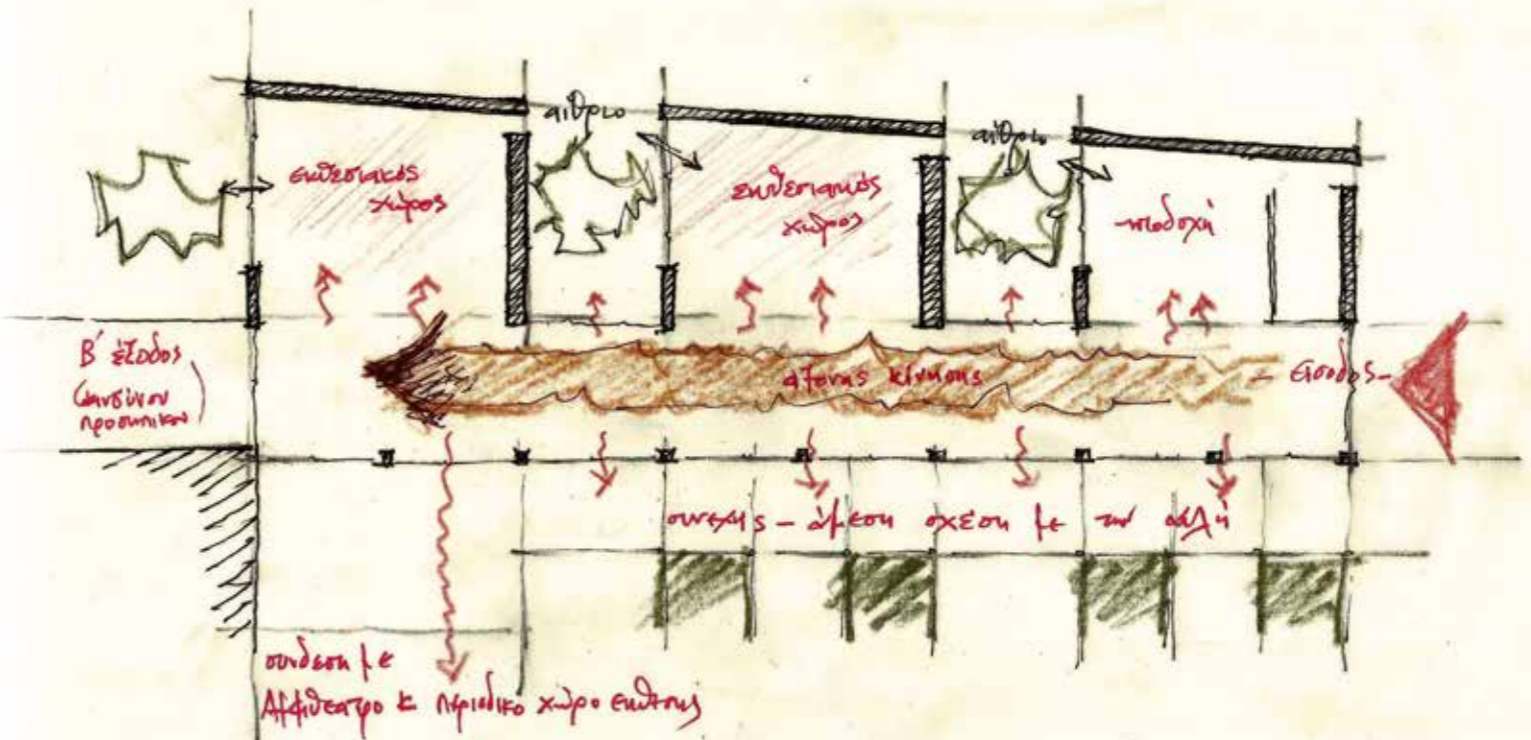

3_Ανατολική 'πτέρυγα'_Μουσείο Αγροτικής Κληρονομιάς

Στο Μουσείο Αγροτικής Κληρονομιάς θα φιλοξενούνται μόνιμα συλλογές αντικειμένων και εργαλείων που χρησιμοποιούνταν στο παρελθόν κατά την παραγωγική διαδικασία. Η ανάγκη ύπαρξης χώρου για περιοδικές εκθέσεις θα ικανοποιείται μέσω του χώρου υποδοχής του Αμφιθεάτρου, με τον οποίο θα υπάρχει δυνατότητα επικοινωνίας και συνέχειας. Επίσης στο επίπεδο του υπογείου υπάρχουν εργαστήρια συντήρησης και επισκευής, για την απαραίτητη συντήρηση των εκθεμάτων αλλά την επισκευή τυχόν νέων προς έκθεση ευρημάτων.

Η είσοδος του μουσείου βρίσκεται στην κατάληξη του κεντρικού άξονα εισόδου. Η ανάπτυξη των επιμέρους χώρων ακολουθεί μια πορεία που κατευθύνεται από έναν κυρίαρχο άξονα κίνησης. Ο άξονας αυτός πλευρίζεται αριστερά από την αυλή, και δεξιά του αναπτύσσονται οι επιμέρους χώροι του μουσείου, οι οποίοι εναλλάσσονται με τα αίθρια. Η συνεχής οπτική επαφή με την αυλή, και η εναλλαγή των κλειστών χώρων με τα αίθρια δίνει τη αίσθηση συνέχειας του μέσα με το έξω που θέλουμε. Οι εκθεσιακοί χώροι πλευρίζονται και ανοίγουν προς τα αίθρια τα οποία δημιουργούν το κατάλληλο 'φόντο' για τα εκθέματα.

Στην κατάληξη της πορείας δημιουργούμε έναν σύνδεσμο με το φουαγιέ του αμφιθεάτρου το οποίο θα φιλοξενεί τις περιοδικές εκθέσεις, σημείο στο οποίο καταλήγει και η πορεία του ορόφου, των φυτεμένων δωματίων. Δημιουργείται έτσι η δυνατότητα να υπάρχει μια ευρύτερη, συνεχής εκθεσιακή πορεία, που θα καλύπτει την έκταση του συνόλου των χώρων, των κήπων της αυλής, των πορειών στον όροφο, των μονάδων παραγωγής και των εκθεσιακών χώρων μουσείου και αμφιθεάτρου.

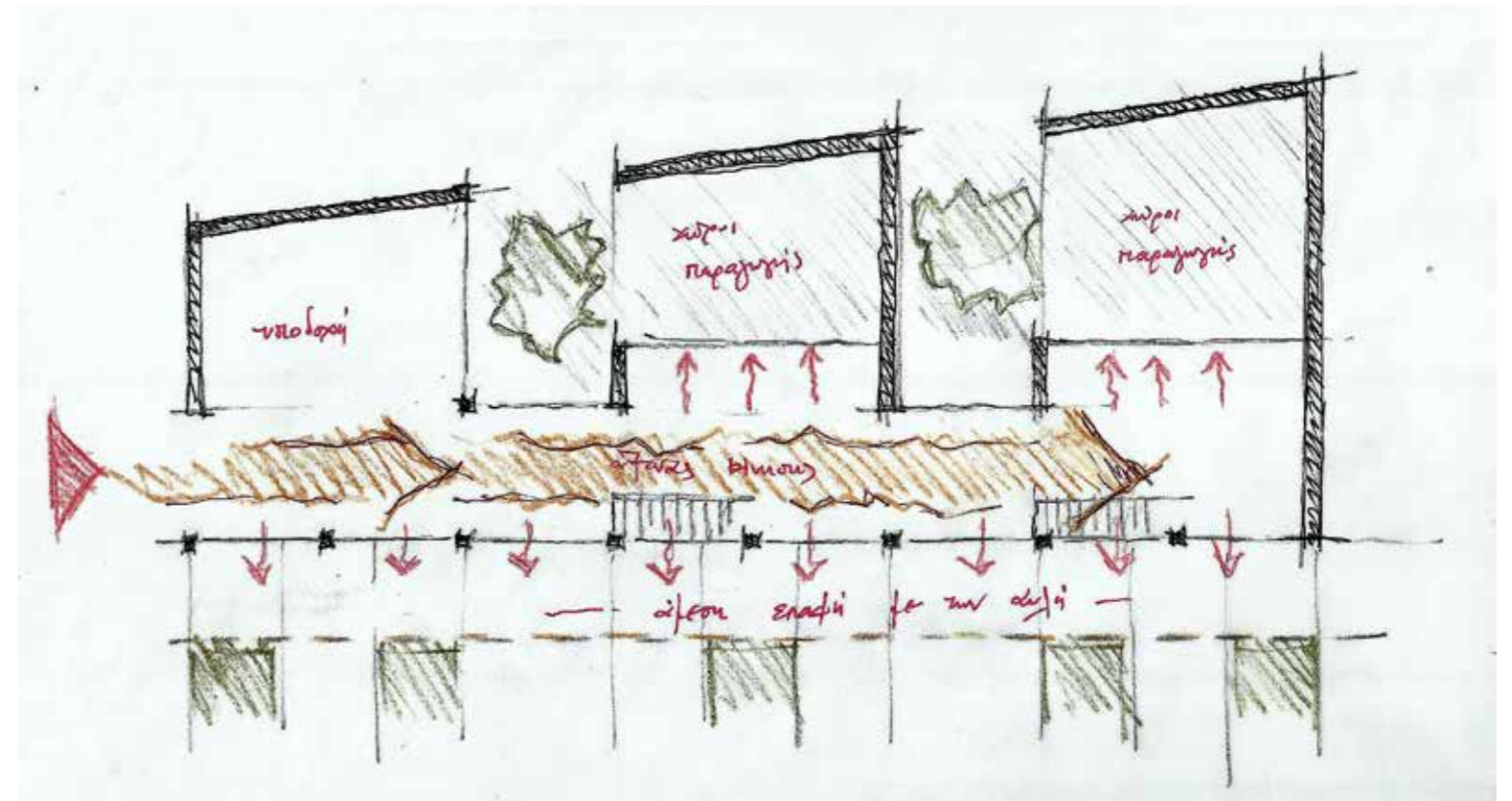

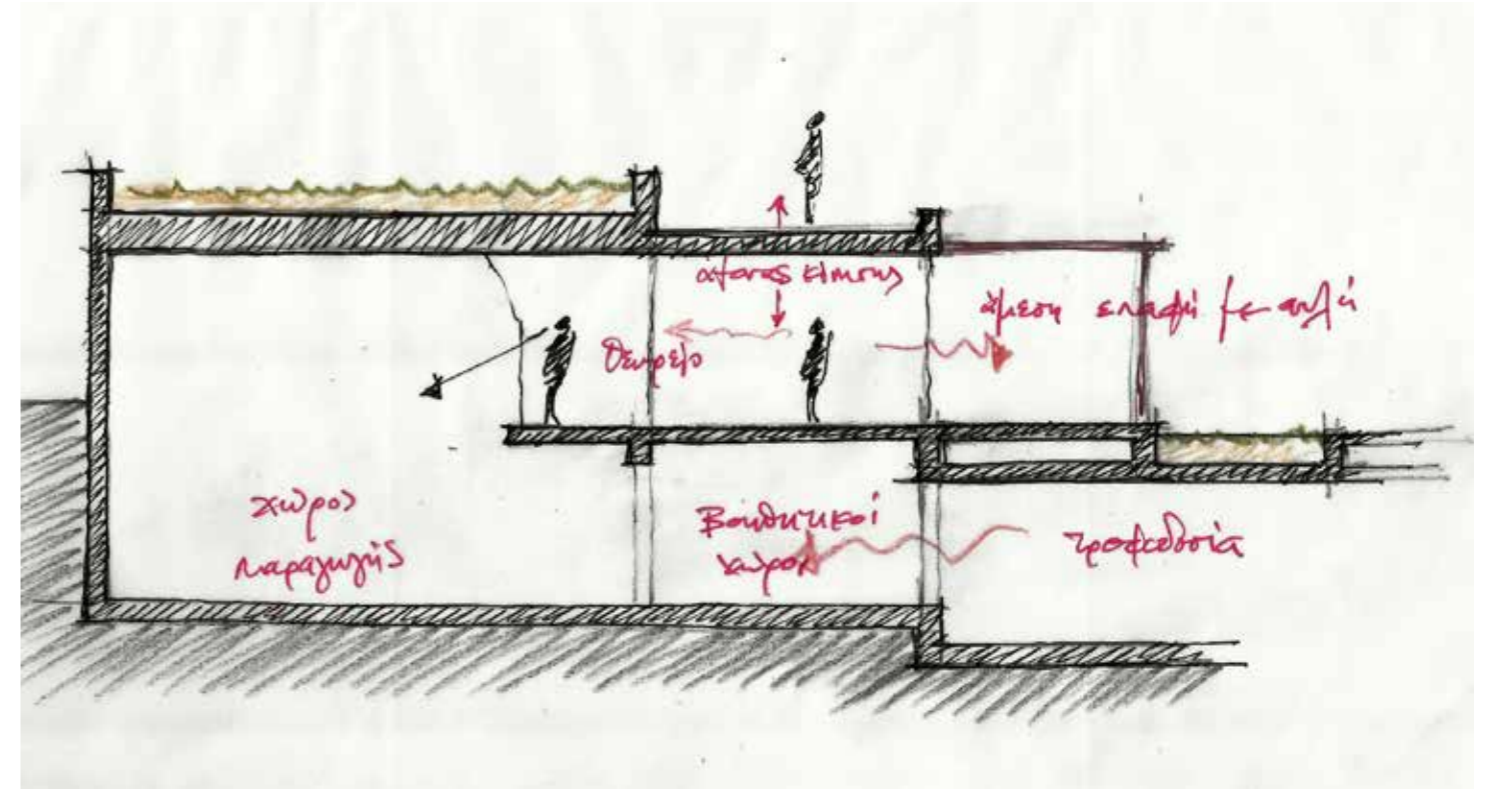
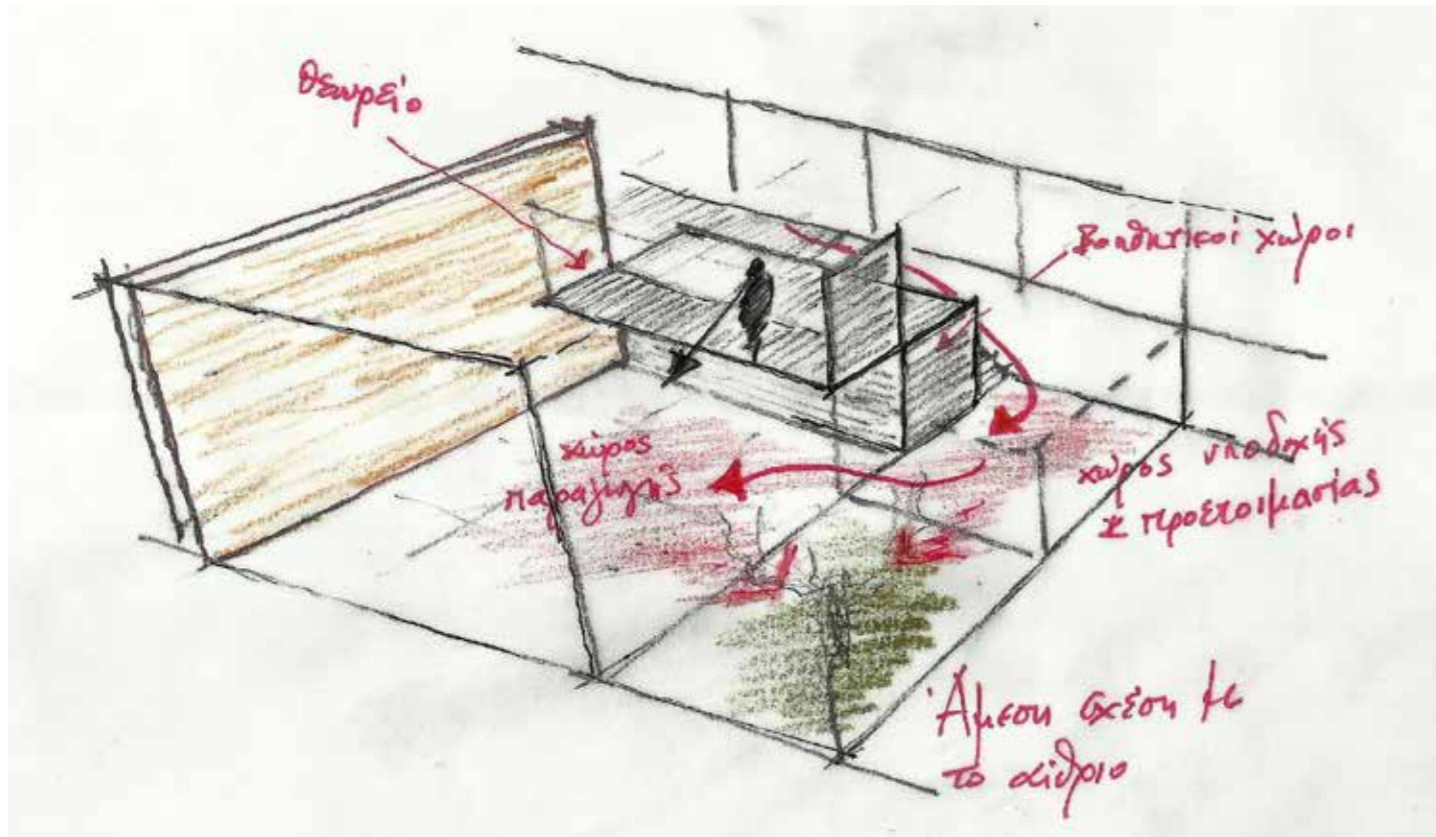
4_Ανατολική 'πτέρυγα'_ Μονάδες παραγωγής

Στη ευρύτερη λογική του εκπαιδευτικού και επιμορφωτικού χαρακτήρα των χώρων, οι μονάδες παραγωγής έπρεπε να διαμορφωθούν αναλόγως. Βασικός στόχος μας λοιπόν ήταν να υπάρχει κανονική συνεχής παραγωγή, να υπάρχει η δυνατότητα παρακολούθησής της εν εξελίξει, και η υπό προϋποθέσεις συμμετοχή σε αυτήν. Κάτι αντίστοιχο δεν συναντάται σε παραγωγικές μονάδες και αποτέλεσε για μας πρόκληση.

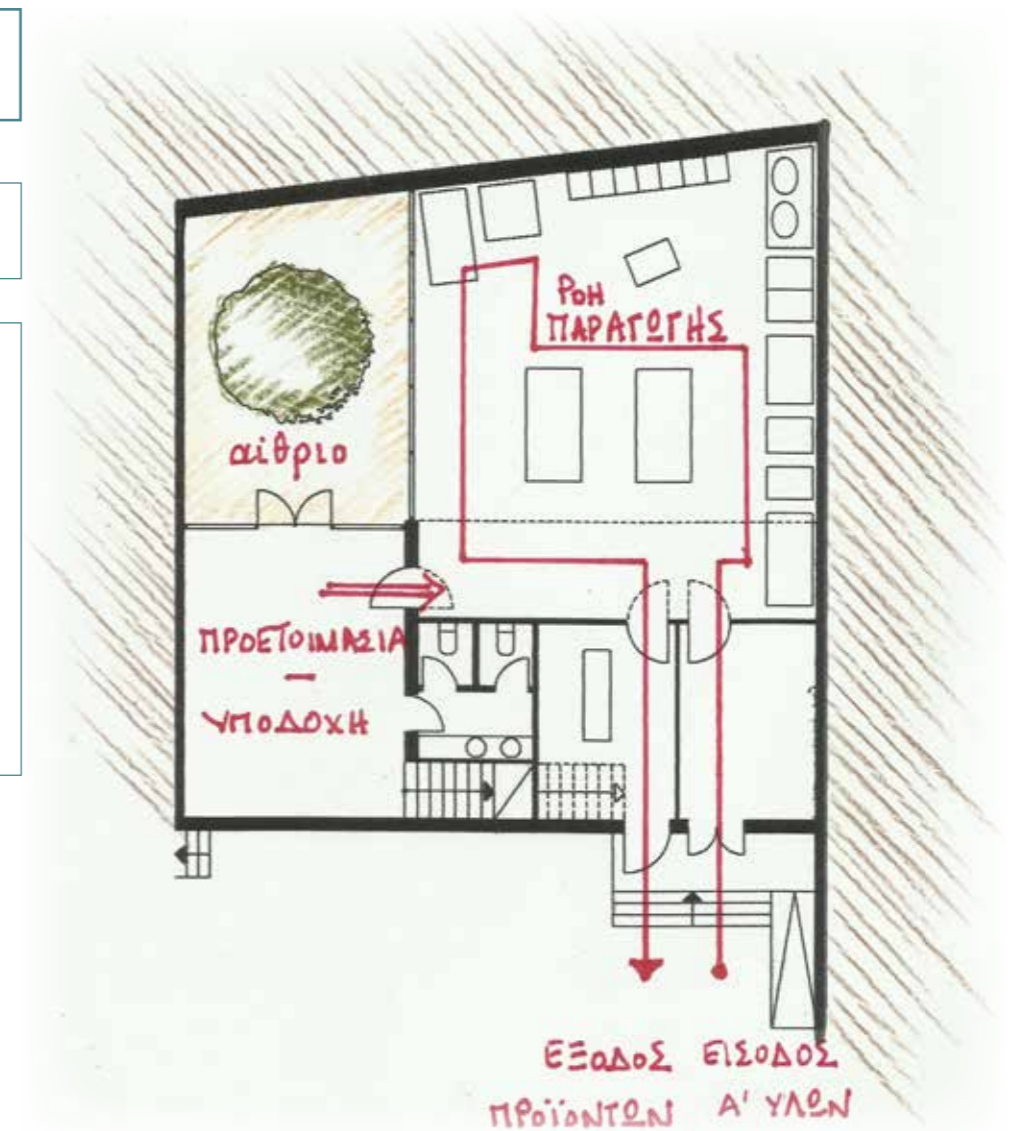
Οι χώροι των εργαστηρίων διαμορφώνονται ως εξής: και εδώ υπάρχει ένας άξονας κίνησης με άμεση και συνεχή επαφή με την αυλή, όπως και στο μουσείο. Ουσιαστικά πρόκειται για άξονα κίνησης και παρατήρησης καθώς από την μια πλευρά βρίσκεται η αυλή και από την άλλη τα θεωρεία από όπου μπορεί κανείς να παρακολουθεί καθόλη τη διάρκεια τη παραγωγή. Από αυτό τον άξονα κατεβαίνεις στο επίπεδο του υπογείου όπου αναπτύσσονται οι μονάδες παραγωγής. Κατεβαίνοντας ο επισκέπτης περνά πρώτα από τον χώρο απαραίτητης προετοιμασίας. Τόσο ο χώρος προετοιμασίας όσο και της παραγωγής είναι ανοιχτοί προς το αίθριο, όπως φαίνεται στα σκίτσα παρακάτω.

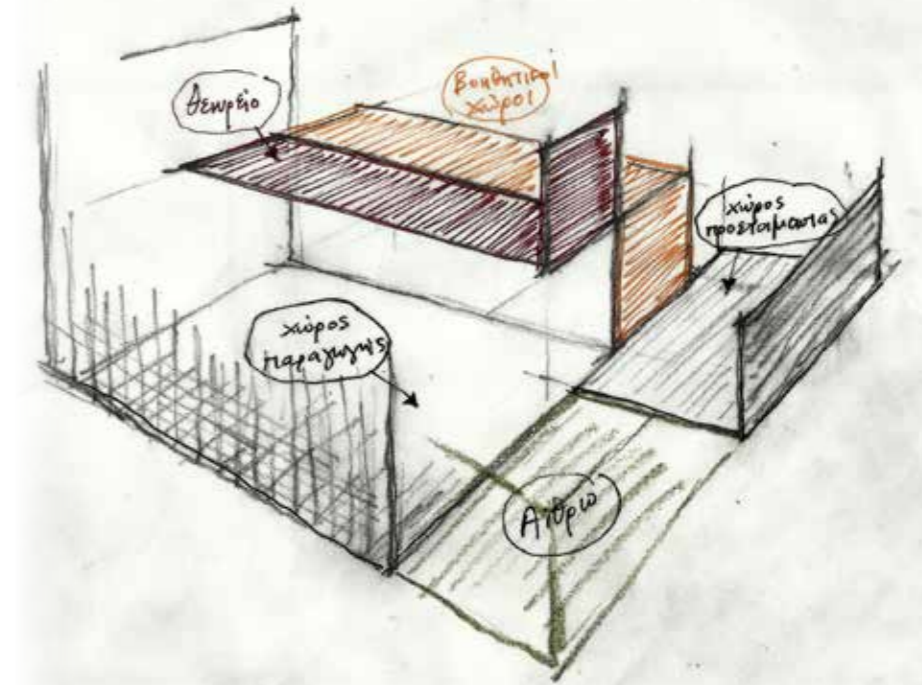
Πρέπει να τονίσουμε σε αυτό το σημείο τη σημασία των διαδικασιών και των προδιαγραφών που πρέπει να τηρούνται πάντοτε σε τέτοιου χαρακτήρα χρήσεις. Οι απαραίτητες υποδομές, τροφοδοσία και διανομή, χώροι προετοιμασίας κοκ, φαίνονται στα οργανογράμματα για την κάθε περίπτωση ξεχωριστά.

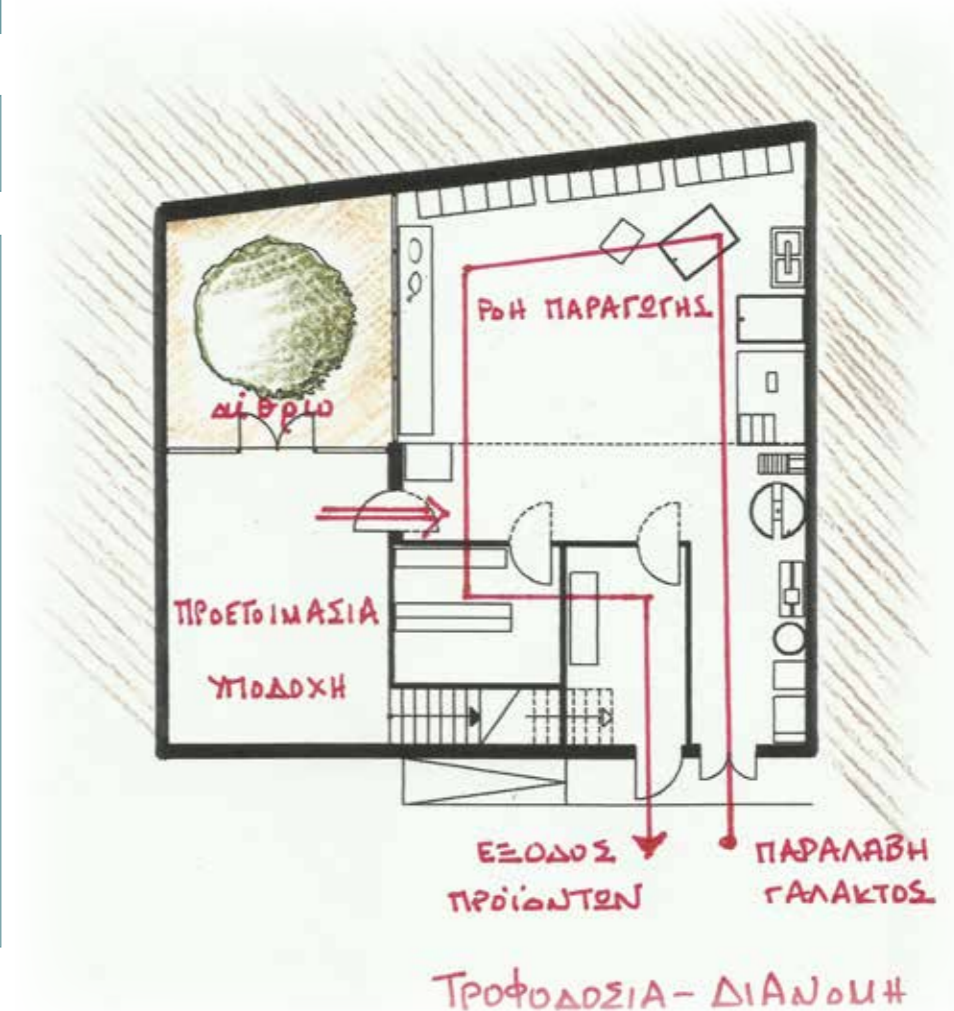

ΤΥΡΟΚΟΜΕΙΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΡΟΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΑΡΤΟΠΟΙΕΙΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΡΟΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

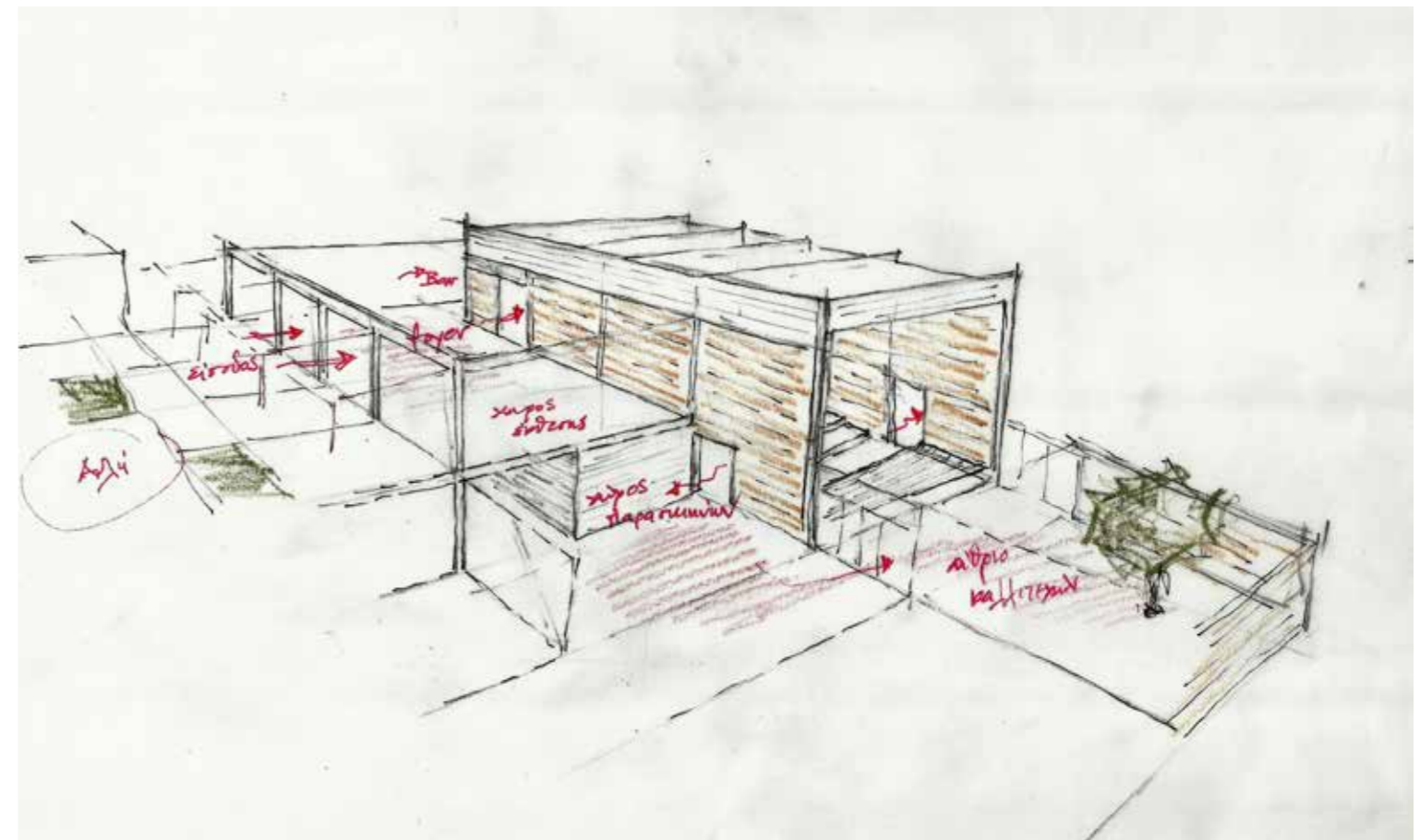
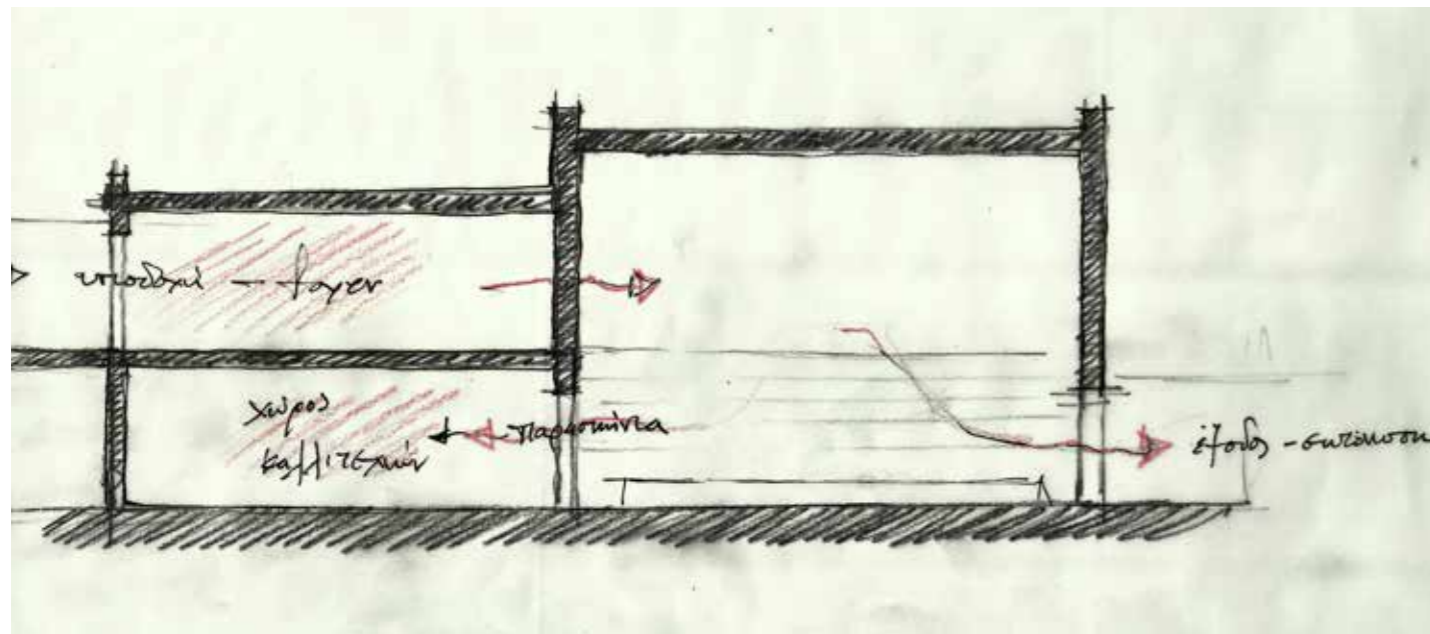
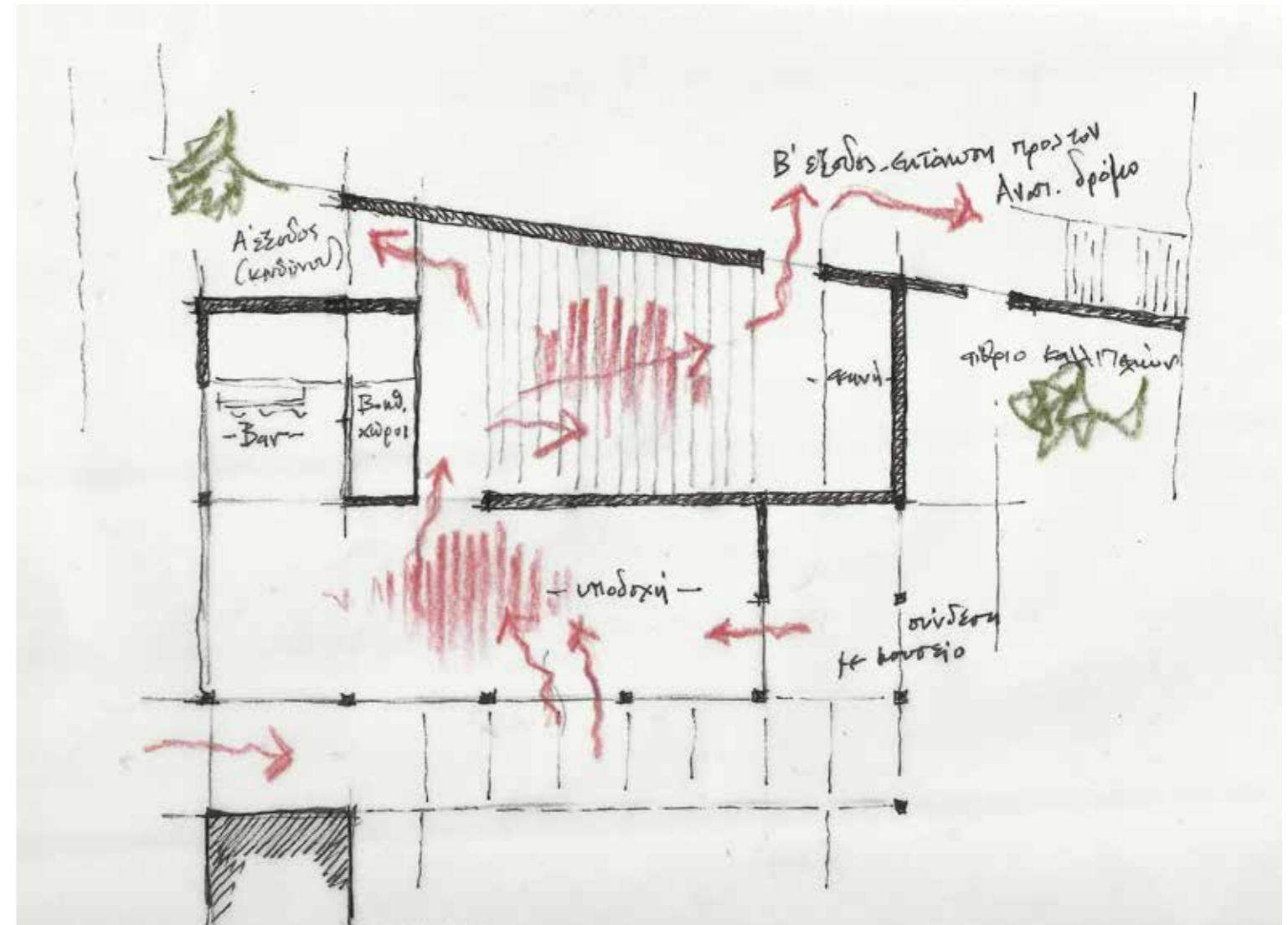

5_Αμφιθέατρο

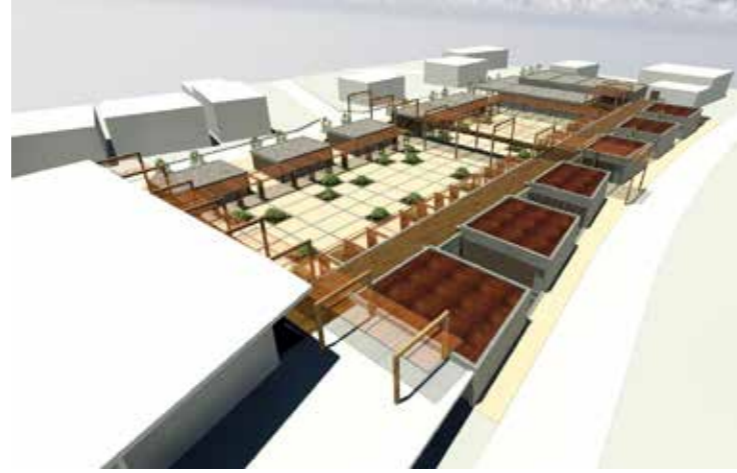
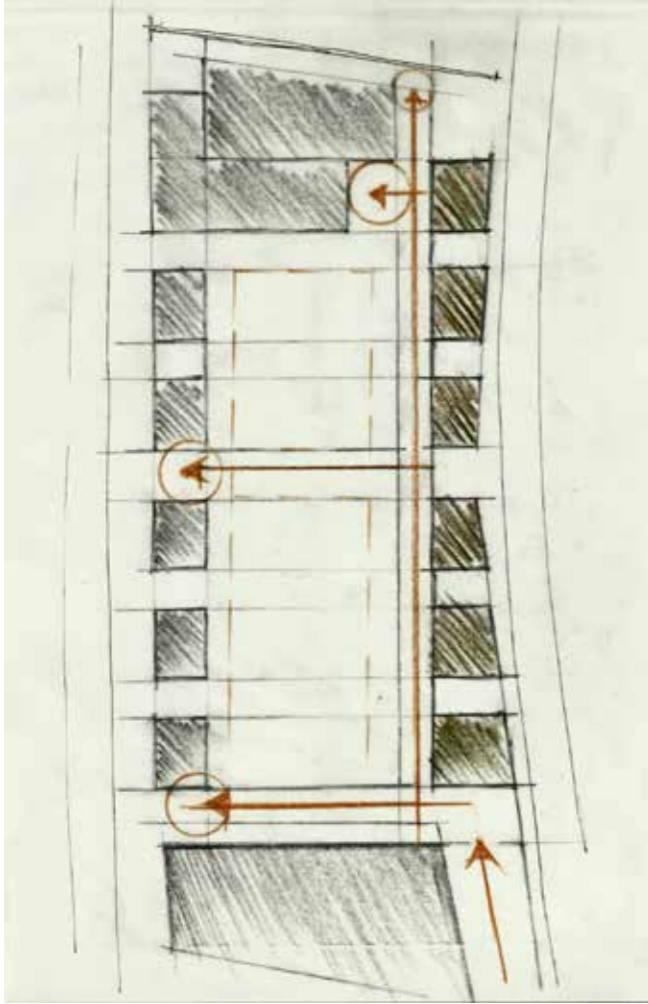
Το αμφιθέατρο, χωρητικότητας 200 ατόμων, με τους κατάλληλους χώρους και υποδομές παρέχει τη δυνατότητα διοργάνωσης εκδηλώσεων έως και ευρείας κλίμακας. Μπορεί να φιλοξενεί εκδηλώσεις που θα έχουν να κάνουν με το θέμα του Κ.Α.Κ αλλά και άλλες εκδηλώσεις του τόπου.

Σαν χρήση το αμφιθέατρο θέλουμε να υπάρχει σε συσχετισμό με τους υπόλοιπους χώρους, ωστόσο να λειτουργεί και ανεξάρτητα. Θέλουμε να έχει άμεση πρόσβαση από το δρόμο, για τους επισκέπτες που έρχονται στοχευμένα, με αφορμή κάποια εκδήλωση που λαμβάνει χώρα στο αμφιθέατρο. Έτσι, ανοιγόμαστε και προς την αυλή, και προς το δρόμο. Ο χώρος υποδοχής είναι αρκετά ευρύχωρος και ανοίγει ανατολικά, για να μπορεί να λειτουργήσει και ως εκθεσιακός χώρος, σε συνέχεια του μουσείου και της πορείας στον όροφο.

Το αμφιθέατρο αναπτύσσεται από το ισόγειο προς το υπόγειο, όπου βρίσκονται και οι βοηθητικοί χώροι. Ο χώρος των παρασκηνίων βγαίνει σε ένα αίθριο, στη βορειοανατολική γωνία, ενώ η τροφοδοσία γίνεται, όπως συμβαίνει με όλους τους χώρους, από το χώρο στάθμευσης. Οι έξοδοι είναι δυο, μια προς την οδό Α. Λουκα και μια προς την Ζ. Κούλλουρου.

6_Πορείες στο επίπεδο του ορόφου

Αναφερθήκαμε και νωρίτερα στις πορείες που υπάρχουν στον όροφο, ως βασικό στοιχείο επικοινωνίας και σύνδεσης του Κ.Α.Κ. με το Καλλινίκειο Μέγαρο, και ως μια 'εξέδρα' παρατήρησης των φυτεύσεων, της αυλής στο ισόγειο και των φυτεμένων δωματίων στον όροφο. Στο σκίτσο φαίνονται οι κόμβοι ανόδου-καθόδου και η σύνδεση με το Καλλινίκειο, σαν προέκταση της υπάρχουσας κεκλιμένης ράμπας που οδηγεί στην είσοδο στους χώρους του δημαρχείου. Αυτή τη στιγμή η ράμπα ουσιαστικά καταλήγει στο κενό! Έτσι, εκμεταλλευόμενοι και την υψομετρική διαφορά καθιστούμε αυτό το σημείο συνδετήριο κόμβο της σύνθεσης όπου κάποιος ερχόμενος από το Καλλινίκειο μπορεί να περιηγηθεί στο Κ.Α.Κ. και να κατέβει σε όποιο σημείο επιθυμεί.

